

"Qardaş Fələstin xalqına sülh və amin-amanlıq diləyirəm"

Fələstin Dövlətinin Prezidenti zati-alləri cənab Mahmud Abbasa

Hörmətli cənab Prezident,

Fələstin Dövlətinin milli bayramı münasibətilə Sizi və Sizin simanızda bütün xalqımızı öz adından və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edir, ən xoş arzularımı yetirirəm.

Keçən il Azərbaycanın Fələstində diplomatik nümayəndəliyinin təsis edilməsi ikitərəfli əlaqələrimizin inkişafı istiqamətində atılmış müsbət addım idi. Tərəfimizdən Fələstində məktəbin inşa edilməsi məsələsi də gündəlikdədir.

Biz Qəzzadakı gərginliyin tezliklə aradan qaldırılacağına ümid edirik. Azərbaycan Fələstin məsələsinə münasibətdə daim həmrəylik nümayiş etdirmiş və bu məsələnin BMT-nin müvafiq qətnəmə və qərarlarına uyğun olaraq iki dövlət prinsipi əsasında həllini dəstəkləyir. Ölkəmiz BMT-nin Fələstinli Qaçqınlara Yardım və İşlərin Təşkili üzrə Yaxın Şərq Agentliyinə bundan sonra da dəstək göstərməyə davam edəcəkdir.

İnanıram ki, ölkələrimiz arasında xoş əməkdaşlıq mədəniyyətində malik dostluq əlaqələri və əməkdaşlığımız bundan sonra da uğurla inkişaf edəcəkdir.

Bu əlamətdar gündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, işlərinizdə müvəffəqiyyətlər, qardaş Fələstin xalqına sülh və amin-amanlıq diləyirəm.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 13 noyabr 2023-cü il

İlham Əliyev Qərbin məkrini darmadağın edir

Azərbaycana təsir və ya təzyiq etmək mümkün deyil

Təcürübə və reallıq göstərir ki, Qərb ölkələri, xüsusən ABŞ, Fransa özlərini "demokratiyanın çarçısı" kimi göstərməyə çalışsalar da, keçmişdə olduğu kimi, bu gün də ayrı-ayrı dövlətlərə və xalqlara müharibədən, səfələtdən, iztirabdan başqa heç nə vermirlər. Son onilliklərdə Suriyada, İraqda, Əfqanıstanda, Afrikanın müxtəlif ölkələrində baş verən və hələ də bitməyən münaqişələr, savaşlar Qərbin "demokratiya" və ya "terrorla mübarizə" pərdəsi altında öz imperialist maraqlarını həyata keçirməsinə təşviq edir.

İnsanlıq düşmənləri

ABŞ özüni "demokratik ideallara sadıq" dövlət hesab edir. Lakin dünyaya demokratiya dərsi keçməkdə iddialı olan bu ölkənin yerləşdiyi coğrafiyanın yerli sakinlərinə

qarşı tarixən hansı zorakılıqlar göstərdiyi məlumdur. Hindu-ları əsrlər boyu öz torpaqlarından Şimali Amerikanın qərbinə, yaşayış üçün ölvərsiz şəraitli olan torpaqlara qovublar, onlara qarşı soyqırım tərhlər. 3 milyondan çox hindu-ların soyqırımına məruz qaldığı məlumdur. Bu gün də ABŞ-də yerli hindulara qarşı diskriminasiya davam edir və bu barədə kifayət qədər faktlar var.

Yaxud ABŞ-də əsrlər boyu afrikəsilli qaradəriliyə qarşı irqi ayrı-seçkilik hökm sürüb, onlara qarşı alçaldıcı münasibət göstərilib. XIX əsrə qədər ABŞ-yə Afrikadan 12 milyondan çox kölə gətirilib. Düzdür, köləlik ABŞ-də rəsmən 1865-ci ildə qadağan edilib. Lakin irqi və dini, o cümlədən dini ayrı-seçkilik və dözümsüzlük bu ölkədə müasir dövrimizdə də davam edir.

Prezident İlham Əliyevdən sosial sahənin inkişafına daha bir töhfə

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva İsmayılıda DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin "DOST EVİ" filialının açılışında iştirak ediblər

Noyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva İsmayılıda Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin "DOST EVİ" filialının açılışında iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Sahil Babayev dövlətimizin başçısına və birinci xanımın müşavirəsinə işlər barədə məlumat verdi.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən dövlət siyasətində sosial sahənin inkişafına və həssas təbəqənin sosial məsələlərinin

həllinə daim xüsusi diqqət yetirilir. Bu istiqamətdə dövlət səviyyəsində icra olunan layihələrlə yanaşı, Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsləri də xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Bu baxımdan DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin yaradılmasını da qeyd etmək olar. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü ilə yaradılan mərkəzin əsas məqsədi şəhid ailələrinin üzvləri, əlilliyi olan şəxslər, valideynini itirmiş uşaqlar, aztəminatlı ailələrin övladları sırasından istedadlı şəxslərin yaradıcılıq potensialının inkişaf etdirilməsidir.

"Ürək ağrısı ilə izlədiyimiz dözülməz insan iztirabları hər birimizi dərinəndən sarsıdır"

Birinci xanım Mehriban Əliyevanın "Fələstin üçün tək ürək" toplantısının iştirakçlarına müraciəti

Azərbaycan Respublikasının birinci xanımı Mehriban Əliyevanın noyabrın 15-də İstanbulda keçirilən dövlət və hökumət başçıların xanımlarının "Fələstin üçün tək ürək" toplantısının iştirakçlarına müraciəti olub. AZƏRTAC birinci xanım Mehriban Əliyevanın müraciətini təqdim edir.

- Hörmətli Əminə xanım, Hörmətli toplantı iştirakçıları, İlk növbədə, Türkiyə Respublikasının birinci xanımı, hörmətli Əminə Ərdoğanə bu tədbirdə iştirak etmək üçün dövlətinə görə dərin təşəkkürümü bildirirəm.

Hörmətli Əminə xanımın humanitar və sosial sahələrdə fəaliyyətini, o cümlədən hərbi münaqişələrdən əziyyət çəkən mülki şəxslərə, qadınlara və uşaqlara yardım göstərilməsi məsələlərinə verdiyi töhfəni xüsusi qeyd edir və bunu yüksək qiymətləndirirəm.

Bu il yaranmasının 100-cü ildönümünü qeyd edən Türkiyə Respublikası bütün sahələrdə mühüm nailiyyətlər əldə etmiş, beynəlxalq aləmdə böyük nüfuzə malik güdrətli dövlətdir. Qardaş Türkiyə daim sülhün və ədalətin yanında olaraq bölgədə və dünyada sabitliyin və təhlükəsizliyin təmin olunmasına önəmli töhfə verir. Azərbaycan-Türkiyə qarşılıqlı və birliyi bu gün özünün ən yüksək səviyyəsindədir.

Hörmətli toplantı iştirakçıları, İsrail-Fələstin münaqişə zonasında gərginliyin miqyasının gündən-günə genişlənməsi və daha böyük insan faciəsinə səbəb olması ciddi narahatlıq doğurur. Ürək ağrısı ilə izlədiyimiz dözülməz insan iztirabları hər birimizi dərinəndən sarsıdır. Bu silahlı qarşıdurmadan ən çox əziyyət çəkənlərin mülki şəxslər, xüsusilə də qadınlar və uşaqlar olması olduqca üzücüdür. Hərbi əməliyyatların aparılması zamanı beynəlxalq humanitar hüquqa riayət edilməsi zəruridir. Məhlak olanların yaxınlarına başsağlığı verir, yaralananların tezliklə şəfa tapmasını diləyirəm.

Azərbaycan hərbi əməliyyatların dərhal dayandırılması ilə bağlı çağırışları dəstəkləyir və son gərginliklə əlaqədar oktyabr ayında BMT Baş Assambleyasında qəbul edilmiş qətnəmənin həyata keçirilməsinə dəstək verir. Ölkəmiz beynəlxalq hüquqa və BMT-nin müvafiq qətnəmələrinə uyğun olaraq, İsrail-Fələstin münaqişəsinin "iki dövlət" prinsipi əsasında həllini tərəfdardır. 2019-cu ildən etibarən Qoşulmama Hərəkatına sədrliyimiz dövründə Fələstin məsələsinə daim diqqət ayırırıq. İnanıram ki, bu il Ramallah şəhərində ölkəmizin Təmsilçilik Ofisinin fəaliyyətə başlaması Azərbaycan-Fələstin əlaqələrinin inkişafına təkan verəcəkdir.

Son on il ərzində ölkəmiz BMT-nin Fələstinli Qaçqınlara Yardım və İşlərin Təşkili üzrə Yaxın Şərq Agentliyi xətti ilə dəfələrlə humanitar və maliyyə yardımı göstərmişdir. Eyni zamanda Azərbaycan Fələstinə siyasi və maliyyə dəstəyinin cəlb edilməsi məqsədilə bir sıra beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyi etmişdir. Bunların sırasındakı Fələstin Dövlətinə yardım məqsədilə İslam Maliyyə Təhlükəsizlik Şəbəkəsinin təsis konfransını və Qüds şəhərinin inkişafına dəstək məqsədilə donor konfransını qeyd etmək istərdim. Azərbaycan dövlətinin verdiyi təqaüd əsasında fələstinli gənclər ölkəmizdə ali təhsil alırlar. Azərbaycan tərəfindən Fələstində inşa ediləcək məktəb Fələstin xalqına dəstəyimizin növbəti təzahürü olacaqdır.

Geniş səlahiyyətlərə malik beynəlxalq təsisatların üzvləşdiyi hər bir böhran vacib məsələlərin həllini əngəlləyir. Dərin kökləri olan bu böhran başqa bir müzakirə mövzudur. Qeyd etmək istəyirəm ki, müasir dövrdə hərbi münaqişələrin həll olunmaması böyük ölçüdə beynəlxalq hüququn selektiv şəkildə tətbiq olunmasından irəli gəlir. İkili standartlar və qərəzli yanaşma bu böhranın daha da kəskinləşməsinə səbəbdir.

İctimai rəyin çəşdirilməsi və beynəlxalq hüququn manipulyasiyası üçün qərəzli media platformaları vasitəsilə yalan hekayələr yayılır. Bundan daha təhlükəli isə mənəvi dəyərlərdən manipulyasiya məqsədilə sui-istifadə olunması hallardır.

Ermenistanın Azərbaycana qarşı 30 il davam edən təcavüzü nəticəsində ərazilərimiz işğal olunmuş, bir milyona yaxın soydaşımız öz dədə-baba yurdlarından didərgin düşmüş, 300-dən artıq şəhər və kəndimiz darmadağın edilmiş, dini və mədəni irsimiz dağıdılmışdır. Vaxtilə işğal edilmiş torpaqlarımızda 67 məsciddən 65-i yerlə yek-sən edilmişdir.

Təvəssüflə qeyd etmək istərdim ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qəbul etdiyi 4 qətnəməsi 27 il kağız üzərində qaldı. Azərbaycan 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsində torpaqlarını özü işğaldan azad etdi və bu ilin sentyabr ayında antiterror əməliyyatı ilə Ermenistan silahlı qüvvələrinin qalıqlarının mövcudluğuna və separatizmə son qoyaraq suverenliyini tam bərpa etdi.

Çıxışımın sonunda vurğulamaq istərdim ki, ən çətin məqamlarda belə bəşəriyyət mərhəmət hissini itirməməlidir. Buna görə də, hörmətli Əminə xanım bu vacib tədbiri təşkil etdiyinə və dövlətinə görə bir daha dərin minnətdarlığımı bildirirəm.

Prezident İlham Əliyevdən sosial sahənin inkişafına daha bir töhfə

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva İsmayılıda DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin "DOST EVİ" filialının açılışında iştirak ediblər

Əvvəli 1-ci sahə.

Mərkəzin fəaliyyət istiqamətləri əsasən musiqi, təsviri incəsənət, rəqs, dulusçuluq, xalçaçılıq, toxuma, floristika, landsaft dizaynı və bağçılıq, bədii oyma, kulinariya, fotoqrafiya və sairidir.

Fəaliyyət dövrü ərzində 470 bənefişar mərkəzdə müxtəlif yaradıcılıq istiqamətləri üzrə təlim, sosial pedaqoji və psixoloji xidmətlərdən yararlanıb. Hazırda mərkəzdə 186 nəfərə xidmət göstərilir. Onlardan 131 nəfər əlilliyi olan şəxs, 21 nəfər valideynini itirmiş uşaq, 22 nəfər aztəminatlı ailələrin üzvü, 12 nəfər işə şəhid ailəsi üzvüdür.

İsmayılıdakı "DOST EVİ" də həmin mərkəzin filialı kimi fəaliyyət göstərəcək.

Bildirildi ki, DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin "DOST EVİ" filialı Muğanlı-İsmayılı yolunun 16-cı kilometrliyində yerləşir. Müəssisə modern və konstruktiv elementlərlə, milli ornamentlərlə də əlavə olunmuş müasir üslubda layihələndirilib, mühəndis sistemləri ön yüksək tələblərə cavab verir.

"DOST EVİ" birmərtəbəli olmaqla iki blokdan ibarətdir. Filialda 10 istiqamət üzrə 6 emalatxana - dulusçuluq, bədii oyma, misgərlik və zörgərlik, dərziçilik və kələğayı, xalçaçılıq, toxuma və bədii tikmə, un məmulatları emalatxanaları fəaliyyət göstərəcək.

Sərgi və Satış Mərkəzində bənefişarların hazırladıqları əl işlərinin nümayişi, həmçinin satışı həyata keçiriləcək. Hazırda "DOST EVİ"ndə DOST İnküziv İnkişaf və Yaradıcılıq Mərkəzinin bənefişarları tərəfindən dulusçuluq, bədii oyma, xalçaçılıq, toxuma və tikmə, dərziçilik, təsviri incəsənət, floristika, bağçılıq və landsaft dizaynı istiqamətləri üzrə hazırlanmış əl işlərindən ibarət sərgi təşkil olunub. Sərgidə 150-dək əl işi təqdim edilir.

da dəstək olacaq. Burada 50 nəfərin məşğulluğu təmin ediləcək. Bənefişarlar, təlimçilər və digər işçilər əlilliyi olan şəxslər və digər həssas qruplar arasında seçiləcək.

Qeyd olundu ki, filialda 50-80 nəfər bənefişar üçün 6 ay - 2 il müddətində təlimlər-kurslar təşkil olunacaq və sonda onlara sertifikatlar verəcək.

Əlilliyi olan şəxslər inküziv kafe sahəsində işə cəlb edilərək, ictimai işə xidmətləri təşkil olunacaq.

Burada qonaqlara ekoloji təmiz məhsullardan hazırlanan və milli kulinariya nümunələri olan keyfiyyətli qidalar, un məmulatları təqdim ediləcək. Filialın bio-market sahəsində ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı məhsulları satılacaq. Bir sözlə, "DOST EVİ" bölgədə yeni iş yerlərinin, o cümlədən əlilliyi olanlar, həmçinin digər həssas qrupların məşğulluq və gəlir imkanlarının artırılmasına, milli sənətkarlığın inkişafına və təbliğinə, bölgədə turizm imkanlarının genişləndirilməsinə, ekoloji təmiz məhsulların satışına, keyfiyyətli işə xidmətlərinin göstərilməsinə dəstək verəcək.

İsmayılı rayonunda belə bir müəssisənin yaradılması, eyni zamanda bu ərazinin abadlaşmasına imkan yaradıb.

"DOST EVİ" Muğanlı-İsmayılı yolu ilə hərəkət edən insanlar, xüsusilə qonaqlar üçün gözəl asudə vaxt, istirahət və keyfiyyətli xidmətlər məkanı olacaq.

"Azərbaycan Respublikası ilə Slovakiya Respublikası arasında gəlirlərə görə vergilərə münasibətdə ikiqat vergitutmanın aradan qaldırılması və vergidən yayınmanın qarşısının alınması haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

2023-cü il iyunun 7-də Bratislava şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikası ilə Slovakiya Respublikası arasında gəlirlərə görə vergilərə münasibətdə ikiqat vergitutmanın aradan

qaldırılması və vergidən yayınmanın qarşısının alınması haqqında Saziş" təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 2 oktyabr 2023-cü il

"Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 5 sentyabr tarixli 706 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

1. "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 5 sentyabr tarixli 706 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 9, maddə 858; 2013, № 2, maddə 109, № 3, maddə 254, № 4, maddə 377; 2014, № 2,

maddə 117, № 5, maddə 486, № 9, maddələr 1027, 1044, 1048; 2015, № 6, maddə 708, № 8, maddə 917, № 10, maddə 1122; 2016, № 2 (II kitab), maddə 251, № 5, maddə 852, № 8, maddə 1384, № 9, maddə 1464; 2017, № 2, maddə 174, № 4, maddə 564, № 5, maddə 809, № 8, maddələr 1521, 1531; 2018, № 3, maddə 437, № 6, maddə 1242, № 10, maddə 2013, № 11, maddə 2253; 2019, № 1, maddə 61, № 4, maddə 647; 2020, № 8, maddələr 1039, 1044, 1047; 2021, № 8, maddə 919, № 9, maddə 990, № 11, maddə 1217;

2022, № 5, maddə 475, № 10, maddə 1133, № 11, maddə 1264; 2023, № 1, maddə 84, № 2, maddə 245, № 5, maddələr 658, 665, № 7, maddələr 957, 969, № 8 (I kitab), maddə 1176) 5.22.2-ci yarımbəndi ləğv edilsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 15 noyabr 2023-cü il

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 415

QƏRAR

Bakı şəhəri, 14 noyabr 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2004-cü il 4 fevral tarixli 7 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Pensiya yaşına çatmasına, əlilliyinə görə könüllü işdən çıxmış, dövlət qulluğu vəzifəsində "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 23.2-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş minimum 15 il qulluq stajına və əmək pensiyası almaq hüququna malik olmayan dövlət qulluqçularına təyin edilən ömürlük müavinətin təyin olunması Qaydası"nda və 2019-cu il 9 iyul tarixli 294 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə və ya 18 yaşınadək əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə qulluq edən şəxslərə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdü"nün ödənilməsi Qaydası"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının "İnzibati icraat haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" 2022-ci il 20 dekabr tarixli 727-VIQD nömrəli və "Sosial müavinətlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" 2022-ci il 20 dekabr tarixli 743-VIQD nömrəli qanunların icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2004-cü il 4 fevral tarixli 7 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 2, maddə 114, № 11, maddə 969; 2005, № 1, maddə 51; 2008, № 8, maddə 787; 2017, № 2, maddə 325, № 6, maddə 1225; 2018, № 7 (II kitab), maddə 1639; 2019, № 6, maddə 1147; 2021, № 6 (IV kitab), maddə 667; 2022, № 3, maddə 268, № 4, maddə 424) ilə təsdiq edilmiş "Pensiya yaşına çatmasına, əlilliyinə görə könüllü işdən çıxmış, dövlət qulluğu vəzifəsində "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 23.2-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş minimum 15 il qulluq stajına və əmək pensiyası almaq hüququna malik olmayan dövlət qulluqçularına təyin edilən ömürlük müavinətin təyin olunması Qaydası"na aşağıdakı məzmununda 4-1-ci hissə əlavə edilsin:

"4-1. Müavinətin təyin edilməsi üçün zəruri olan sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olduqda, həmin sənədlər və ya məlumatlar orizəçidən tələb edil-

mir. Belə sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadığı hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir."

2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 9 iyul tarixli 294 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 7, maddə 1317; 2020, № 4, maddə 495; 2021, № 3, maddə 277, № 11, maddə 1294; 2022, № 3, maddə 269) ilə təsdiq edilmiş "Orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə və ya 18 yaşınadək əlilliyi müəyyən edilmiş şəxslərə qulluq edən şəxslərə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdü"nün ödənilməsi Qaydası"na aşağıdakı məzmununda 2.2-1-ci bənd əlavə edilsin:

"2.2-1. Təqaüdün təyin edilməsi üçün zəruri olan sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) əldə edilməsi mümkün olmadıqda, həmin sənədlər və ya məlumatlar ərizəçidən tələb edil-
mir. Belə sənədlərin və ya məlumatların Elektron Hökumət İnformasiya Sistemi vasitəsilə əldə edilməsi mümkün olmadığı hallarda onların təqdim edilməsi ərizəçinin razılığı ilə sorğu əsasında müvafiq dövlət orqanından (qurumundan) tələb olunur və ya ərizəçi tərəfindən təmin edilir."

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 410

QƏRAR

Bakı şəhəri, 13 noyabr 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2014-cü il 31 mart tarixli 91 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında mühafizə olunmalı həyat təminatlı, mühüm əhəmiyyətli obyektlərin Siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2014-cü il 31 mart tarixli 91 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 3, maddə 322, № 12, maddə 1674; 2015, № 4, maddə 471, № 10, maddə 1228; 2018, № 7 (II kitab), maddə 1645; 2019, № 2, maddə 356; 2020, № 3, maddə 366; 2021, № 7, maddə 858; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 10 avqust tarixli 351 nömrəli, 2019-cu il 18 dekabr tarixli 485 nömrəli və 2022-ci il 15 mart tarixli 85 nömrəli qərarla-

rı) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında mühafizə olunmalı həyat təminatlı, mühüm əhəmiyyətli obyektlərin Siyahısı"na aşağıdakı məzmununda 227-ci və 228-ci hissələr əlavə edilsin:

227.	Sərsəng su anbarı	Tərtər, Kəlbəcər rayonları	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin vəsəiti
228.	Suqovuşan su anbarı	Tərtər rayonu	Fövqəladə Hallar Nazirliyinin vəsəiti

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

"Ümumdünya Poçt Konvensiyası"na və "Ümumdünya Poçt Konvensiyasının Yekun Protokolu"na qoşulmaq haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

1. Azərbaycan Respublikası 2021-ci il avqustun 26-da Abican şəhərində imzalanmış "Ümumdünya Poçt Konvensiyası"na və "Ümumdünya Poçt Konvensiya-

sının Yekun Protokolu"na Azərbaycan Respublikasının ona dair bəyanatı ilə (bəyanatın mətni əlavə olunur) qoşulsun.

2. Bu Qanun qüvvəyə mindiyi gündən "Ümumdünya Poçt Konvensiyasına və onun Yekun Protokoluna qoşulmaq haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 dekabr tarixli 1725-VQ nömrəli Qanu-

nunun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 12, maddə 1911) 1-ci maddəsi ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 2 oktyabr 2023-cü il

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Türkdilli Ölkələrin Parlament Assambleyasının Katibliyi (TürkPA Katibliyi) arasında yerləşmə haqqında Saziş"ə dəyişikliklər edilməsinə dair Protokol"un təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

2023-cü il iyunun 8-də Bakı şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Türkdilli Ölkələrin Parlament Assambleyasının Katibliyi (TürkPA Katibliyi) arasında yerləşmə

haqqında Saziş"ə dəyişikliklər edilməsinə dair Protokol" təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 2 oktyabr 2023-cü il

"Ümumdünya Poçt İttifaqının Nizamnaməsinə On Birinci Əlavə Protokol"a qoşulmaq haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası 2021-ci il avqustun 26-da Abican şəhərində imzalanmış "Ümumdünya Poçt İttifaqının Nizamnaməsinə On Birinci Əlavə Protokol"a qoşulsun.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 2 oktyabr 2023-cü il

"Ümumdünya Poçt İttifaqının Ümumi Reqlamentinə Üçüncü Əlavə Protokol"a qoşulmaq haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası 2021-ci il avqustun 26-da Abican şəhərində imzalanmış "Ümumdünya Poçt İttifaqının Ümumi Reqlamentinə Üçüncü Əlavə Protokol"a qoşulsun.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 2 oktyabr 2023-cü il

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 414

QƏRAR

Bakı şəhəri, 14 noyabr 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 12 yanvar tarixli 5 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Müfəssəl planların hazırlanması, razılaşdırılması və təsdiq olunması qaydaları, habelə həmin planların razılaşdırıldığı orqanların siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

"Bakı şəhərinin inzibati ərazisində avtomobil nəqliyyatı sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 19 aprel tarixli 2109 nömrəli Fərmanının 4.5-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 12 yanvar tarixli 5 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 1, maddə 57, № 11, maddə 1417; 2016, № 6, maddə 1193, № 10, maddələr 1725, 1743; 2017, № 4,

maddə 636, № 6, maddə 1219, № 10, maddə 1882; 2018, № 1, maddə 139, № 11, maddə 2454; 2019, № 7, maddə 1311, № 12, maddə 2074; 2020, № 2, maddə 190, № 6, maddə 813; 2021, № 2, maddə 195; 2022, № 2, maddə 183, № 4, maddə 382) ilə təsdiq edilmiş "Müfəssəl planların hazırlanması, razılaşdırılması və təsdiq olunması qaydaları, habelə həmin planların razılaşdırıldığı orqanların siyahısı"nın 6.10-2-ci bəndi ləğv edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 412

QƏRAR

Bakı şəhəri, 13 noyabr 2023-cü il

Meşəqırma həcminin təsdiq edilməsi və "Meşəqırma həcminin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2000-ci il 9 iyun tarixli 99 nömrəli Qərarının ləğv edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının 1997-ci il 30 dekabr tarixli Qanunu ilə təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikasının Meşə Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1998-ci il 30 mart tarixli

693 nömrəli Fərmanının 2-ci hissəsinin üçüncü abzasına əsasən Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin təklifini nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. İllik meşəqırma həcmi 84 (səksən dörd) min kubmetr təsdiq edilsin.

2. "Meşəqırma həcminin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2000-ci il 9 iyun tarixli 99 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 6, maddə 464) ləğv edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 413

QƏRAR

Bakı şəhəri, 14 noyabr 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 10 may tarixli 216 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Yerin təkinin (qiymətli və əlvan (o cümlədən nəcib) metallar, qiymətli daş yataqları və təzahürləri istisna olmaqla) istifadəyə birbaşa danışıqlar yolu ilə verilməsi hallarının Siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Yerin təki haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 31 may tarixli 899-VIQD nömrəli Qanununun icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 10 may tarixli 216 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 5, maddə 950; 2022, № 1, maddə 86, № 9, maddə 1080) ilə təsdiq edilmiş "Yerin təkinin (qiymətli və əlvan (o cümlədən nəcib) metallar, qiymətli daş yataqları və təzahürləri istisna olmaqla) istifadəyə birbaşa da-

nışıqlar yolu ilə verilməsi hallarının Siyahısı"nın birinci hissəsinin 1-ci abzasında "müsbətiyyət və hərəc" sözləri "hərəc (auksion və ya müsabiqə)" sözləri ilə, "müsbətiyyət və hərəcə" sözləri "hərəcə (auksion və ya müsabiqə)" sözləri ilə əvəz edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Baş nazir Əli Əsədov Türkiyənin ətraf mühit, səhərsalma və iqlim dəyişikliyi nazirinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb

Noyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov Türkiyə Respublikasının ətraf mühit, səhərsalma və iqlim dəyişikliyi naziri Mehmet Özhasekinin rəhbərlik etdiyi və Türkiyənin Ədalət və İnkişaf Partiyası sədrinin müavini İbrahim Daxil olduğu nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə Bakıda keçirilən Türk Dünyası II Meteorologiya Forumunun önəmi vurğulanıb. Forumun meteorologiya sahəsində türk dilindəki dövlətlər arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin daha da inkişaf etdirilməsinə geniş imkanlar yaradacağına əminlik ifadə olunub.

2021-ci ildə Ankarada keçirilmiş I Meteorologiya Forumu çərçivəsində Türk Dünyası Meteorologiya Birliyinin yaradılması haqqında qəbul edilmiş qərarın önəmi diqqətə çatdırılıb. Birliyin yaradılmasının bölgədə iqlim dəyişmələrinə qarşı kollektiv mübarizənin əlaqələndirilməsi baxımından böyük əhəmiyyət daşıdığı bildirilib.

Tərəflər qlobal iqlim dəyişmələri qarşılaşdırılmasına cavab vermək üçün Türk dövlətləri meteorologiya xidmətlərinin fəaliyyətinin əlaqələndirilməsinin, bu istiq-

matdə söylərin birləşdirilməsinin önəmini qeyd ediblər.

Azərbaycanda meteorologiya sahəsinin modernləşdirilməsi üçün dövlətimiz tərəfindən həyata keçirilən işlər barədə məlumat verilib. Azərbaycan Milli Hidrometeorologiya Xidmətinin fəaliyyətinin Ümumdünya Meteorologiya Təşkilatının standartlarına uyğun təkmilləşdirilməsi sahəsində davamlı tədbirlərin görüldüyü diqqətə çatdırılıb.

Hidrometeoroloji hadisələrin proqnozlaşdırılması ilə bağlı müasir standartlara cavab verən yeni erkən xəbərdarlıq sisteminin yaradılması istiqamətində hazırlıq işlərinin davam etdirildiyi vurğulanıb.

Eyni zamanda Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi yanında Milli Hidrometeorologiya Xidməti ilə Türkiyənin Baş Meteorologiya İdarəsi arasında əməkdaşlığın inkişafından məmnunluq ifadə edilmişdir.

İki qurum arasında mütəmadi qaydada təcrübə mübadiləsinin həyata keçirildiyi bildirilib.

Həmçinin Türkiyənin iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə söyləri yüksək qiymətləndirilib. Vurğulanıb ki, 2020-ci ildən Azərbaycan Türkiyənin "Gələcəyə nəfəs!" şüarı altında keçirilən kütləvi ağacəkmə aksiyasına qoşulub, ötən dövr ərzində la-

yiyyə çərçivəsində ölkə ərazisində yüz minlərlə ağac əkilib.

Türkiyə nümayəndə heyətinə Ermənistanın 30 illik işğalı dövründə Azərbaycan torpaqlarına döymüş ekoloji ziyan barədə məlumat verilib.

Hazırda həmin ərazilərdə aparılan bərpə-quruculuq işləri çərçivəsində ekologiya, bioloji müxtəlifliyin, su biosursullarının, təbii abidələrinin bərpası üzrə tədbirlər həyata keçirilib.

Bu istiqamətdə Türkiyə ilə əməkdaşlığın önəmini qeyd edən Ə.Əsədov Cəbrayıl rayonu ərazisində birgə həyata keçirilən "Azərbaycan-Türkiyə Beynəlxalq Meşə Təlim Mərkəzi", "Ağlıl Tinqçilik" və "Dostluq Meşəsi" Kompleksinin yaradılması işlərinin davam etdirildiyini bildirib.

Eyni zamanda su resurslarının idarə edilməsi məsələsinə toxunan Ə.Əsədov su ehtiyatlarının həm transsərhəd, həm də yerli miqyasda qorunmasının Azərbaycan üçün strateji əhəmiyyət kəsb etdiyini diqqətə çatdırıb.

Bu baxımdan Araz və Kür çayları hövzəsinin su ehtiyatlarının mühafizəsi və davamlı istifadəsi ilə bağlı iki ölkə arasında əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi gündəlikdə duran aktual məsələ kimi qiymətləndirilib.

Milli Məclisin iclasında

Büdcə zərfinə daxil olan qanun layihələri birinci oxunuşda qəbul edilib

Noyabrın 15-də Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirilib. Hökumət üzvlərinin də iştirak etdiyi iclasda əvvəlki iclasın gündəliyində olan növbəti məsələlər müzakirə edilib.

Parlamentin Sədri Sahibə Qafarova gündəliyin növbəti 8-ci məsələsinin "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə layihənin olduğunu bildirib. O, layihəyə iqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsində baxıldığını söyləyib və bu məsələ barədə məlumat vermək üçün komitənin sədri Tahir Mirkişiliyi söz verib.

Komitə sədri Tahir Mirkişili "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" qanuna təklif edilən dəyişikliyin texniki xarakter daşdığı deyib. Layihəyə əsasən, nağdsız hesablaşmalarla bağlı qanunun 3.4.11-ci və 3.4.12-ci maddələrində göstərilən tələblər bir nəzərə alınaraq aparılaraq çeki üzrə hesablaşmalarla şamil olunur.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili gündəliyin 9-cu məsələsi - "Sığorta fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (birinci oxunuş) qanun layihəsi ilə bağlı məlumat verib. Diqqətə çatdırılıb ki, ləğv edilən sığortanın aktivləri onun kreditörleri arasında qanunun 119-cu maddəsində müəyyən edilmiş növbəlik qaydasında bölüşdürülür. Təklif olunan dəyişiklik ləğv edilən sığortanın dövlət büdcəsinə və büdcədən kənar dövlət fondlarına ödəməli olduğu vergi və digər məcburi ödənişlərinin heç bir müddət məhdudiyəti tətbiq edilmədən tam məbləğdə ödənməsini nəzərdə tutur.

Qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul olunub.

Komitə sədri Tahir Mirkişili növbəti 10-cu məsələni - "Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (birinci oxunuş) qanun layihəsini təqdim edərək bildirib ki, sənəddə müflis bankın dövlət büdcəsinə və büdcədən kənar dövlət fondlarına ödəməli olduğu vergi və digər məcburi ödənişlərinin heç bir müddət məhdudiyəti tətbiq edilmədən tam məbləğdə ödənməsini nəzərdə tutur.

Komitə sədri Siyavuş Novruzov və deputat Rüfət Quliyev məsələ ilə bağlı fikirlərini və qeydlərini diqqətə çatdırdıqdan sonra, qanun layihəsi səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

Sonra Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev gündəliyin 11-ci məsələsi - "Sosial sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsini (birinci oxunuş) təqdim edib. O, bildirib ki, qanuna təklif edilən dəyişikliklər texnologiyalar parkının prezidenti, onun podratçısı və podratçısı ilə birbaşa müqavilə bağlanmış subpodratçı-

ların, habelə bu şəxslər tərəfindən həmin fəaliyyətin məqsədləri üçün cəlb edilən fiziki şəxslərin sosial sığorta haqları ödənişində seçim imkanlarının genişləndirilməsi və dərəcələndirilməsi məqsədi daşıyır.

Komitə sədri nəzərdə tutur ki, mövcud qanuna görə, adları qeyd edilən şəxslər 2023-cü il yanvarın 1-dən 10 il müddətində məcburi dövlət sosial sığorta haqqını öz seçimlərindən asılı olaraq minimum aylıq əməkhaqqı məbləğinin dörd misli miqdarından və ya qanunun 14.3-cü və 14.4-cü maddələrinə uyğun olaraq ödəyiblər. Bununla yanaşı, sığortalanımların hər il yanvar ayının 15-dək öz seçimi barədə yazılı məlumatı sığortaedənə təqdim etməli idilər. Bu hüquq yanvarın 15-dən sonra yarandığı halda isə məsələnin həlli ilə bağlı qanunda olan boşluqlar bu imkanı həmin şəxslərə yaratmışdır.

Təklif edilən dəyişikliyə əsasən, sığortalanın seçim hüququ ilə özündə yarandıqda hüququn yarandığı gündən 15 gün ərzində öz seçimi barədə yazılı məlumatı sığortaedənə təqdim edir və məcburi dövlət sosial sığorta haqqının minimum aylıq əməkhaqqı məbləğinin dörd misli miqdarından hesablanması seçim hüququnun yarandığı gündən etibarən tətbiq edilir.

Qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul olunub.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili 12-ci məsələ - "Gömrük tarifi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (birinci oxunuş) qanun layihəsi ilə bağlı məlumat verib.

Komitə sədri bildirib ki, dəyişiklik "Gömrük tarifi haqqında" qanunun gömrük rüsumlarından azad etmə ilə bağlı 20-ci maddəsinə 6 yeni maddəni əlavə edilməsini özündə ehtiva edir. Bu sənəd mal, xammal və avadanlıqların idaxalı dostekləmək məqsədilə müvafiq qurumlar (Mərkəzi Bank, hasilatın pay bölgüsü haqqında sənədlər Azərbaycan Respublikasını təmsil edən hüquqi şəxslər və sair) tərəfindən bir sıra malların idaxalının, eləcə də müəyyən məqsədlər (humanitar yardımın göstərilməsi, müdafiə təyinatlı məmulatların yaradılması və istehsalı və sair) üçün malların idaxalının gömrük rüsumlarından azad edilməsi məqsədilə hazırlanıb.

Qanun layihəsi səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

Sonra Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova bildirib ki, gündəli-

yin növbəti 2 məsələsi Milli Məclisin qərar layihələridir. Bu layihələr Milli Məclisin və Hesablama Palatasının 2024-cü il üçün xərclər smetası çatdırıb ki, həmin qərar layihələri müzakirə olunacaq və büdcə zərfinə daxil olan digər sənədlər üçüncü oxunuşda təsdiqlənən zaman onlarla birlikdə qəbul ediləcəkdir.

Parlamentin Sədri Sahibə Qafarova Milli Məclisin 2024-cü il üçün xərclər smetası haqqında Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2024-cü il üçün xərclər smetası haqqında Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin qərar layihəsi barədə məlumat vermək üçün sözü Milli Məclisin işlər müdiri Firudin Hacıyevə təqdim edib.

Firudin Hacıyev Milli Məclisin 2024-cü il üçün xərclər smetası haqqında bildirdi ki, 2024-cü ilin dövlət büdcəsində Milli Məclisin və onun Aparatının saxlanması üçün 50 milyon 919 min 10 manat vəsait nəzərdə tutulub. Xərclər smetasının ümumi dəyərinin 75,12 faizini əmək haqqı fondu və əməkhaqqı ilə əlaqədar ayrılmalar təşkil edir. Milli Məclisin işlər müdiri parlamentin inzibati binasının saxlanması, mühəndis qurğularına və digər avadanlıqlara xidmətin göstərilməsi, habelə Milli Məclisin qanunvericilik və təmsilçilik fəaliyyətinin, parlament tərəfindən keçirilən beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin təminatı kimi məsələlər üzrə cari ildə görülən və növbəti ildə planlaşdırılan işlər barədə məlumat verib.

Məsələ ilə bağlı deputatlar fikirlərini bildiriblər, qeydlərini səsləndiriblər.

Sonra Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının 2024-cü il üçün xərclər smetası haqqında Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin qərar layihəsi barədə məlumat vermək üçün sözü Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədova təqdim edib.

Vüqar Gülməmmədov bildirib ki, Hesablama Palatasının 2024-cü il üçün xərclər smetası 11 milyon 424 min 588 manat məbləğində nəzərdə tutulub. Bu da cari ildən 798,6 min manat və ya 8 faiz artıqdır. Palata sədri bunun səbəbini Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə Palatının İdarəsinin növbəti ildə mərkəzləşdirilməsi qaydasına maliyyələşməsi ilə bağlı olduğunu deyib. Palatının növbəti il üçün nəzərdə tutulmuş xərclərinin təxminən 91 faizi əməkhaqqı xərcləridir.

Məsələ ilə bağlı deputat Fazil Mustafa öz fikirlərini diqqətə çatdırıb.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 416

QƏRAR

Bakı şəhəri, 15 noyabr 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 12 yanvar tarixli 4 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Tikintilərin Dövlət reyestrinə daxil edilən məlumatların tərkibi, həmin məlumatların təqdim edilməsi və reyestrin aparılması Qaydaları"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

"Qeyri-yaşayış təyinatlı bəzi tikinti obyektlərinin istismarına icazə verilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 14 iyun tarixli 2181 nömrəli Fərmanının 3.1-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 12 yanvar tarixli 4 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2015, № 1, maddə 56; 2017, № 3, maddə 514; 2018, № 7 (II kitab), maddə 1646; 2019, № 2, maddə 358; 2020, № 6, maddə 813; 2022, № 5, maddə 552) ilə təsdiq edilmiş "Tikintilərin Dövlət reyestrinə daxil edilən məlumatların tərkibi, həmin məlumatların təqdim edilməsi və reyestrin aparılması Qaydaları"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

- 1-ci hissə üzrə:
 - 1.1. 1.2-ci bənd ləğv edilsin;
 - 1.2. 1.3.1-ci bənddə "Reyestr" sözündən sonra "qeydiyyat və uçot məqsədilə" sözləri əlavə edilsin;
 - 1.3. 1.4-cü bənddə "Komitə" sözündən sonra "(bundan sonra - Komitə)" sözləri əlavə edilsin.
2. 2.1-ci bəndə "qeyd" sözündən sonra ", habelə müayinə edilmiş qeyri-yaşayış binalarını uçota" sözləri əlavə edilsin.
- 4.2-1-ci bəndin ikinci cümləsində və 4.7-ci bənddə "Reyestrin" sözü "Komitənin" sözü ilə əvəz edilsin.
- Aşağıdakı məzmununda 4-1-ci hissə əlavə edilsin:

"4-1. Uçot məqsədilə Reyestrə daxil edilən məlumatların tərkibi və reyestrə daxil edilməsi qaydası"

- 4-1.1. Komitənin tabeliyində olan Ərazi Tikinti-Planlaşdırma Mərkəzi aşağıdakı məlumatları uçot məqsədilə Reyestrə təqdim edir:
 - 4-1.1.1. qeyri-yaşayış binasının sifarişçisinin (sahibinin) adı;
 - 4-1.1.2. qeyri-yaşayış binasının ünvanı (olduqda);
 - 4-1.1.3. tikinti layihəsinin memarlıq-planlaşdırma bölməsi;
 - 4-1.1.4. qeyri-yaşayış binasının əsas texniki göstəriciləri (faktiki);
 - 4-1.1.5. qeyri-yaşayış binasının döngə nöqtələrinin koordinatları;
 - 4-1.1.6. qeyri-yaşayış binasının yerləşdiyi torpaq sahəsinə dair hüquqmuşüyyənedici sənəd (mövcud olduğu halda);
 - 4-1.1.7. qeyri-yaşayış binasının istismara hazır olub-olmaması barədə Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin rəyi;
 - 4-1.1.8. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti tərəfindən hazırlanan qeyri-yaşayış binasının yerləşdiyi ərazinin planı;
 - 4-1.1.9. qeyri-yaşayış binasının tikinti layihəsinin memarlıq-planlaşdırma bölməsinin layihəçisi barədə məlumat (hüquqi şəxs olduqda - adı, hüquqi ünvanı və lisenziyasının nömrəsi, tarixi, fiziki şəxs olduqda - soyadı, adı, atasının adı və lisenziyasının nömrəsi, tarixi).
 - 4-1.2. Bu Qaydaların 4-1.1-ci bəndində qeyd olunan sənəd və məlumatlar 3 (üç) iş günü müddətində elektron bazaya daxil edilir və Komitənin internet sahifəsində yerləşdirilir.
 - 4-1.3. Reyestrə uçota alınan tikinti obyektinə kod verilmir."

ƏLİ ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Baş nazirin müavini Şahin Mustafayev Çinin Azərbaycandakı səfəri ilə görüşüb

Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev noyabrın 14-də Çin Xalq Respublikasının ölkəmizdəki səfəri xatırlama Qo Min ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə Azərbaycan-Çin dostluq və əmək-

daşlıq əlaqələrinin siyasi, ticarət-iqtisadi, qarşılıqlı investisiyalar, nəqliyyat-logistika, energetika, kənd təsərrüfatı, humanitar və bütün digər sahələrdə uğurlu inkişafından məmnunluq ifadə edilib, dövlətlərarası münasibətlərin strateji tərəfdaşlıq xarakteri daşdığı bildirilib.

Bu noyabrın 4-6-da Baş nazirin müavini Ş.Mustafayev-

in müavini Şahin Mustafayev noyabrın 14-də Çin Xalq Respublikasının ölkəmizdəki səfəri xatırlama Qo Min ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, görüşdə Azərbaycan-Çin dostluq və əmək-

vin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Respublikası nümayəndə heyətinin Çin Şanxay şəhərinə səfərinin noticələri yüksək qiymətləndirilib.

Səfər çərçivəsində keçirilmiş Azərbaycan-Çin Hökumətlərarası Ticarət-İqtisadi Əməkdaşlıq Komissiyasının 9-cu iclasının noticələrinə dair imzalanmış Protokolun ticarət-iqtisadi sahədə münasibətlərin

inkişafına töhfə verəcəyinə əminlik ifadə olunub. Eyni zamanda ölkəmizin Şanxay şəhərində keçirilmiş 6-cı Çin Beynəlxalq İdxal Sərgisində iştirakının əhəmiyyəti vurğulanıb.

Səhəbt zamanı Azərbaycanla Çin arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi perspektivləri müzakirə olunub.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Qırğız Respublikasına işgüzar səfərə gedib

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın başçılığında parlament nümayəndə heyəti MDB Parlamentlərarası Assambleyasının (MDB PA) tədbirlərində iştirak etmək üçün noyabrın 15-də Qırğız Respublikasının paytaxtı Bişkek şəhərinə işgüzar səfərə gedib.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən verilən məlumata görə, nümayəndə heyətinin Milli Məclisin MDB PAdakı nümayəndə heyətinin üzvləri Mixail Zabelin, Rasim Musabəyov, Nizami Səfərov, Emin Hacıyev və digər rəsmi şəxslər daxildir. Bişkekin "Manas-2" Beynəlxalq hava limanında nümayəndə heyətini Qırğız Respublikası Joqorku Keneshinin sədr müavini Nurbek Sadıqaliev, xarici işlər nazirinin müavini Avazbek Ataxanov, MDB PA Şurasının Baş katibi Dmitri Kobitski, Azərbaycanın Qırğızıstandakı səfiri Lətif Qəndilov, Milli Məclisin MDB PAdakı daimi nümayəndəsi Aydın Cəfərov və digər rəsmi şəxslər qarşılayıblar.

"Azərbaycan"

Anadan olmasının bu il 100 iliyini sonsuz ehtiram və minnətdarlıq hissi ilə qeyd etdiyimiz Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqımız və dövlətimiz qarşısında xidmətləri misilsizdir.

Ötən 20 ildə qazandığı nailiyyətlər Azərbaycanı 2040-cı ilədək inkişaf etmiş ölkələr statusuna yüksəlməsi hədəfinə yaxınlaşdırır

Xalqın gələcəyini düşünən əbədi yaşar lider zamanı qabaqlayaraq, ölkəyə rəhbərliyinin bütün dövrlərində respublikamızın davamlı inkişafı, müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsi istiqamətində çox böyük işlər görmüş, Azərbaycanın strateji maraqlarının təmin edilməsi üçün zəruri və qəti addımlar atmışdır. Ən başlıcası isə Ümmümilli Lider Heydər Əliyev xalqımızın milli sərəfətini idarəçilik məktəbini yaratmış, özünün siyasi varisi kimi yetişdirmişdir. 2003-cü ildə Ulu Öndər xalqa müraciətində demişdi: "İnanıram ki, mənim axıra çatdırma bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işləri İlham Əliyev başa çatdırma biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyə böyük ümidlər bəsləyirəm". Həmin il oktyabrın 15-də keçirilmiş prezident seçkilərində xalq İlham Əliyevə böyük etimad göstərmişdir. Azərbaycan xalqı öz tarixi seçiminin düzgünlüyünə illər keçdikcə bir daha əmin olur və inanır ki, Azərbaycanın bu günü və sabahının qarantı, dövlətimizin və xalqımızın rifahının, firavanlığının, sülhün, sabitliyin yeganə təminatçısı İlham Heydər oğlu Əliyevdir.

Tarixi hadisələrlə, dinamik sosial-iqtisadi inkişafı seçiyəyi olan ötən 20 il seçkilərin öz seçimində yansımadağın, Azərbaycan vətəndaşlarının siyasi şüurunun yüksək səviyyədə olduğunu bir daha təsdiqlədi. Son 20 il ərzində Azərbaycanda həyata keçirilən ardıcıl və davamlı islahatların nəticələri özünü bütün sahələrdə göstərməkdədir. Ölkəmiz böyük, eyni zamanda uğurlu yol qət edib. Dövlətin çevik daxili və xarici siyasəti, sanki bir tandem təşkil edir, bir-birini tamamlayır. Bütün bunlar XXI əsrdə dünyanı demək olar ki, hər yerdə müəssisələrinin getdikcə artdığı bir dövrdə önəmli amillərdir.

Son 20 ildə Azərbaycanın əldə etdiyi nailiyyətlər, respublikada həyata keçirilən uğurlu siyasət, iqtisadiyyatın dinamik inkişafı, onun davamlı artımı, maliyyə ehtiyatlarının çoxalması deməyə əsas verir ki, ötən dövr ölkənin inkişafında mühüm dövr kimi dəyərləndirilməlidir. Qazanılan nailiyyətlər, əldə edilən uğurlar hesabına respublikamız bütün sahələrdə sürətli inkişaf edir. Bu dövrdə həyata keçirilən işlərin notisi kimi bir sıra iqtisadi göstəricilərə nəzər salsaq görürük ki, 2003-cü ildə Azərbaycanda ümumi daxili məhsulun (ÜDM) dəyəri 7,1 milyard manat olduğu halda, 2022-ci ildə 133,7 milyard manat təşkil edib. 2023-cü ilin gözlənilənə görə, 2003-cü ilə müqayisədə 16,8 dəfə artım olacağı proqnozlaşdırılır. Ümumiyyətlə, 20 il ərzində ölkə iqtisadiyyatı 3,4 dəfə, ÜDM nominal ifadədə 22 dəfə artıb.

Qeyri-neft-qaz sektorunda ÜDM-in həcmi 2003-cü ildəki 4,4 milyard manatdan 2022-ci ildə 69,8 milyard manata çatdırılıb. Bu ilin sonuna nisbətən isə 20 ildə artım 17,6 dəfə təşkil edəcəyi gözlənilir. Dövlət büdcəsinin gəlirləri 2003-cü ildə 1 milyard 221 milyon manat idisə, 2023-cü ildə bu rəqəmin 34 milyard manata yaxın olacağı proqnozlaşdırılır. İyirmi il əvvəl regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramlarının icrasına başlayarkən ölkəmiz 1,6 milyard ABŞ dolları strateji valyuta ehtiyatlarına sahib idi. Bu il isə valyuta ehtiyatları 67 milyard dolları ötürüb. Bu, təqribən 41 dəfə artım deməkdir. Həmçinin Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları bu il 2003-cü ildəki 757 milyon dollardan 9,2 milyard dollara qədər artıb. Neft Fondunun aktivləri isə 820 milyon dollardan 55 milyard dollara çatıb. Neft Fondunun vəsaitlərinin artımı ölkə iqtisadiyyatına investisiya yatırmaqlarının yüksəldilməsi üçün şərait yaradıb. Belə ki, 2003-cü ildə bu göstə

rici 4,33 milyard dollar idisə, 2022-ci ildə investisiyaların ümumi həcmi (bütün mənbələr üzrə) rekord həddə çataraq 29,135 milyard manata çatıb ki, bunun da 14,9 milyard manatını (8,8 milyard dollar) xarici investisiyalar təşkil edib. İyirmi il ərzində investisiyaların ümumi həcmi 300 milyard dollar təşkil edib. Ölkəmizin xarici ticarət dövriyyəsi 2003-cü ildə 5,2 milyard, ötən il isə 56 milyard 212 milyon dollar olub. Azərbaycanın ixracı 2,6 milyard dollar səviyyəsindən 41,7 milyard dollara yüksəlib. Ötən il qeyri-neft-qaz məhsullarının ixracı 2002-ci ilə müqayisədə 12 dəfəyədək artaraq müstəqillik dövründə ilk dəfə 3 milyard dolları ötürüb.

Əlverişli biznes mühitinin yaradılması, dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya

Ölkədə iqtisadiyyatın davamlı və rəqəbatqabiliyyətli inkişafı sahəsində uzunmüddətli və sistemli fəaliyyət həyata keçirilib. Aparılan davamlı iqtisadi islahatlar və iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi siyasəti notisində qeyri-neft sektorunun inkişafı təmin edilmiş, bu sahədə əhəmiyyətli irəliləyişlərə nail olunub. Bu tədbirlərin davamı olaraq iqtisadiyyatın neftdən asılılığını minimuma endirilməsi və sahibkarlığın inkişafına əsaslanan rəqəbatqabiliyyətli milli iqtisadiyyata çevrilməsi, biznes və investisiya mühitinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində tədbirləri davam etdirmək əsas strateji hədəflərdən biri kimi müəyyən edilmiş. Göstərilən hədəfə nail olmaq üçün dövlət tərəfindən ardıcıl olaraq dövlət-sahibkar münasibətlərinin inkişaf etdirilməsi, biznes və investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması, dövlət tənzimlənməsini, o cümlədən inzibati qayda və prosedurların təkmilləşdirilməsi, sahibkarlıq fəaliyyətinə qanunsuz müdaxilələrin və sını məncələrin aradan qaldırılması, sahibkarlara dövlət dəstəyi və təşviq mexanizmlərinin formalaşdırılması, rəqəbatqabiliyyətli və ixrac imkanlarının genişləndirilməsi, ən yüksək beynəlxalq standartlara uyğun olaraq elektron dövlət xidmətləri göstərilməsi sahələrini ohatə edən kompleks tədbirlər həyata keçirilib. Ölkə sənayesinin mövcud vəziyyətini xarakterizə edən göstəricilərə nəzər salsaq görürük ki, ötən 20 ildə Azərbaycan sənayesi yeni inkişaf mərhələsinə daxil olub. 2004-cü ildən icrasına başlanılan regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı dövlət proqramlarının və eləcə də digər məqsədyönlü tədbirlərin notisində sənaye istehsalı üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edən məsələlərin həlli istiqamətində əhəmiyyətli işlər görülmüş, sənayenin infrastruktur təminatı xeyli yaxşılaşdırılıb. Ötən dövrdə infrastruktur layihələri ilə yanaşı, dövlət investisiyaları bir sıra is-

lahatlar həyata keçirməklə özünü neft-qaz tarixindəki uğurunu təkrar edir.

Azərbaycanın enerji resurslarının neqlində diversifikasiya siyasəti

Azərbaycanın enerji diplomatiyasının uğurları bir-birini əvəzləməkdədir. Ötən 20 ildə Azərbaycanın dünyanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında aparıcı mövqeyi daha da möhkəmlənib, ölkəmizlə həm ənənəvi, həm də bərpaulunan enerji sahəsində əməkdaşlıq maraqlı olan dövlətlərin sırası genişləyib. Azərbaycanda olan siyasi və iqtisadi sabitlik, neft, qaz və elektrik enerjisi ilə bağlı infrastrukturun yaradılmasında gözəl nəticələr əldə edilməsinə gətirib çıxarıb. Son 20 ildə qaz ehtiyatlarının neqlinin gücləndirilməsi və yeni bloklarda hasilat işlərinə başlanılması respublikamızın enerji siyasətinin daha da zənginləşməsinə səbəb olub və karbohidrogen resurslarının ixracı ilə bağlı strategiyaya əlavə komponentlər daxil edilmişdir. Zəngin qaz ehtiyatlarına malik olan Azərbaycanın enerji resurslarının neqlində şaxələndirmə siyasətini genişləndirərək Avropanın bir çox dövlətlərinə yanacaq ixracını artırır. Respublikamız dünyada təchizatçı kimi mövqeyini daha da möhkəmləndirib. Ölkədə həyata keçirilən enerji siyasəti regionun geosiyasi mənzərəsinə dəyişdirməklə yanaşı, bölgədə sülh, dostluq və təhlükəsizlik dövlətinin daha da genişlənmə

sinə imkan yaradıb. Bu strategiya ölkəmizin həyata keçirdiyi enerji siyasətini daha da zənginləşdirib və respublikamız dünyada təchizatçı kimi mövqeyini möhkəmləndirib. Son illər karbohidrogen ehtiyatlarının hasilatında və neqlində artım meyilləri baş verib, xarici ölkələrə ixrac olunan yanacaq resurslarının həcmi əhəmiyyətli dərəcədə artıb. Respublikamızın dünyanın yeni enerji xəritəsində və geosiyasi-iqtisadi düzəndə strateji üstünlüyü daha da artır.

Azərbaycan təkcə neft və qaz deyil, eyni zamanda elektrik enerjisi ixrac edən ölkədir. Böyük potensial və təcrübəli mühüm enerji şirkətlərinin cəlb etməyə, yenilənən enerjiyə investisiya yatırmağa imkan verir. Xəzər hövzəsinin zəngin enerji potensialına malik ölkəsi kimi tanınan və bölgənin lider dövləti statusunu qoruyan Azərbaycan dünya dövlətləri üçün strateji tərəfdaş kimi qazandıqı etimadı yeni layihələrin reallaşdırılmasına göstərdiyi qətiyyəti ilə təsdiqləyir. Avropa İttifaqına daxil olan ölkələrin təbii qazla təminatı üçün nəzərdə tutulan neft-qaz boru kəmərlərinin siyasi, iqtisadi əhəmiyyəti, perspektivi ötrəfində aparılan müzakirələrdə Azərbaycan amilinə daim xüsusi önəm verilir. Enerji təhlükəsizliyinin təminatı üçün alternativ variantlar üzərində müzakirələr aparılan müxtəssislərin qeyd etdikləri kimi, bu sahədə baxışları üst-üstə düşən Azərbaycanla əməkdaşlıq yalnız region, qitə deyil, bütövlükdə dünya dövlətləri üçün əhəmiyyətlidir. Azərbaycanın enerji sektorunda qazandığı uğurları xronologiyası, həmçinin bu realiti təsdiqləyir ki, respublikada nadir və nüməvə beynəlxalq əməkdaşlıq formatı yaradılıb. Neft və qaz hasilatı əldə olunan enerji resurslarının ixracı üçün ölkə kimi Azərbaycanda aparılan islahatlar respublikanın müasirləşdirilməsinə, istehsalın, xüsusilə sənayenin şaxələndirilməsinə yönəldilib. Hazırda Azərbaycana "yaşıl enerji" ixracına dair

İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi - həyata keçirilən düşünülmüş siyasətin samərəli nəticələri

Hər bir ölkənin uğurlu inkişafı, ilk növbədə, aparılan siyasətin məqsəd yönünlüyündən və hədəflərin düzgün müəyyənləşdirilməsindən asılıdır. Azərbaycanın mənzərəsinə istinadən qətiyyətli demək mümkündür ki, son 20 ildə ölkəmiz bütövlükdə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinə istiqamətli. Ötən illərdə möhkəm daxili sabitliyi ilə fərqlənən Azərbaycanda ölkəyə gələn böyük həcmli neft gəlirləri məqsədyönlü şəkildə milli mənəfə baxımından strateji mahiyyət kəsb edən irimiqəşli infrastruktur layihələrinin, neftdənkar iqtisadiyyat üzrə yeni proqramların reallaşdırılmasına yönəldilib. Ümumiyyətlə, respublikamız Prezident İlham Əliyevin möhkəm siyasi qətiyyəti sayəsində elə bir uğurlu iqtisadi inkişaf mədeli seçib ki, burada neft amili heç də həlledici, dominant rol oynamır, əksinə, ağırlıq mərkəzi, çəkici qüvvə tədricən qeyri-neft sektoruna keçir.

Yeni iqtisadi şəraitdə Azərbaycan iqtisadiyyatının global mənfəti təsirləri yüksək dayanıqlılıq nümayiş etdirməkdə, ilk növbədə, ölkəmizdə Prezident İlham Əliyev tərəfindən həyata keçirilən düşünülmüş iqtisadi siyasətin samərəli nəticələri, neftdənkar sahələrin inkişafına münbit zəmin formalaşdırılması ilə bağlıdır.

Aqrar sahəyə dövlət himayəsi Prezident İlham Əliyevin 20 illik hakimiyyəti dövründə daha da genişləndirilib. Prezident İlham Əliyevin inkişaf siyasətini prioritet istiqamətlərindən biri regionların inkişafıdır ki, bu da təsadüfi deyil. Davamlılığın və mühüm mak-

roiqtisadi nəticələrin əldə olunması, eyni zamanda regionların inkişaf etdirilməsindən ibarətdir. Dövlətimizin başçısı regionların inkişafı ilə bağlı əsas istiqamətləri dəfələrlə qeyd edib və son 20 ilin yekunları göstərir ki, bu istiqamətlər dövlət proqramlarının icrası ilə uğurla həyata keçirilib. Belə ki, 2003-cü ildə əkin sahələri 1,22 milyon hektar təşkil edirdisə, bu rəqəm 2022-ci ildə 1,62 milyon hektar olub. Həmçinin 2003-cü ildə kənd təsərrüfatında istehsalın dəyəri 1 milyard 450,5 milyon manat olubsa, 2022-də bu göstərici 10 milyard 984,2 milyon manata çatıb.

Azərbaycanın inkişaf etməkdə olan ölkələr qrupunda xüsusi yer

Ölkənin yeni tarixinə həlledici zaman kəsiyi kimi daxil olmuş ötən 20 ildə dövrə nəzər salsaq görürük ki, Azərbaycan sabit sosial-iqtisadi inkişaf yoluna qədəm qoymaqla yanaşı, daxili əmin-amanlığın qovunub, 30 ilə yaxın davam edən işğal faktorunu aradan qaldırıb, eyni zamanda respublikanın suverenliyini təmin edib, dünya birliyinə özünü beynəlxalq hüququn müstəqil subyekti kimi təqdim edə bilib. Bununla da çoxmilyardlı xarici investisiyanın ölkə iqtisadiyyatının müxtəlif sahələrinə gəlmiş təminatı, sürətli tərəqqiyə xidmət edən islahatlarla start verilib, dövlətçiliyini əsasları tam şəkildə qurub. Dövlət quruculuğu və iqtisadiyyatın gücləndirilməsi hesabına xalqın sosial rifahının artırılması da daim Prezident İlham Əliyevin xüsusi diqqət mərkəzində olub, bu məsələnin praktik həlli bazar münasibətləri əsasında formalaşdırılaraq Azərbaycan iqtisadiyyatının sosial-iqtisadi inkişafına xələm təminatı olaraq iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldirilməsi istiqamətində ciddi addımlar atılıb.

Bütün bunlar deməyə əsas verir ki, əldə edilən nailiyyətlər Azərbaycanın növbəti 20 il ərzində - 2040-cı ilədək artıq İnkişaf Etməş Ölkələr statusuna yüksəlməsi hədəfini real edir.

Sosial siyasət - doğruldulan etimad

Geridə qalan iyirmi il ərzində Prezident İlham Əliyev tərəfindən müxtəlif istiqamətlərdə olduğu kimi, sosial sahədə də möhtəşəm addımlar atılıb. Ekspertlər tərəfindən sosial inkişaf xarakterli qərarlar adlandırılan formən və sərəncamlar demək olar ki, əhalinin bütün təbəqələrini əhatə edib. Şəhid ailələrinə, məcburi köçkünlərə, tələbələrə, əlilliyi olan şəxslərə verilən müavinətlər, minimum əməkhaqqı, pensiyalar

artırılıb. Uğurla həyata keçirilən sosial islahatlar paketi milyonlarla vətəndaşın rifahının ciddi şəkildə yaxşılaşmasına imkan yaradıb.

Prezident İlham Əliyevin "Mən istəyirəm ki, hər bir insan yaxşı yaşasın, hər bir insanın maddi imkanları artsın, uşaqlar yaxşı məktəblərdə oxusunlar, müəllimlər yaxşı məktəblərdə درس desinlər. Həkimlər gözəl xəstəxanalarda işləsinlər və insanlarımız da sağlam olsunlar" fikrində də xalqın rifahının hər şeydən üstün tutulduğu aydın görünür.

Azərbaycan Prezidentinin ölkənin sosial həyatında atdığı inqilabi addımların davamlı xarakter aldığı göstərdən qərarları ilə ötən 20 il ərzində dövlət büdcəsinin illik sosial müdafiə və sosial təminat xərcləri 20 dəfədən çox artıb. Minimum əməkhaqqı 38 dəfə artırılaraq 345 manata, minimum pensiya 14 dəfə artırılaraq 280 manata çatdırılıb. Orta aylıq əməkhaqqı 12 dəfə artaraq 925,3 manata, orta aylıq pensiya 18 dəfə artaraq 435 manata, yaşa görə orta aylıq pensiya 19 dəfə artaraq 466 manata çatıb. Əlilliyə görə orta aylıq pensiyada 14 dəfə, ailə başçısını itirməyə görə orta aylıq pensiyada 19 dəfə artım baş verib. Pensiya üzrə ödənilən illik vəsait 30 dəfədən çox, o cümlədən son 5 ildə 2,4 milyard manat (70 faiz) artaraq 6 milyard manata çatıb. Ünvanlı sosial yardım proqramına başlanıldığı 2006-cı ildən ötən dövrdə həmin yardımın hər ailyə düşən orta aylıq məbləği isə 11 dəfə artaraq 478 manata çatıb. Xüsusilə son beş ildə 4 milyon vətəndaşı əhatə edən 4 sosial islahat paketi icra olunaraq minimum pensiya 2,5 dəfə, minimum əməkhaqqı 2,7 dəfə, orta pensiya 2,1 dəfə, sosial müavinət və təqaüd ödənişləri 5 dəfə, median əməkhaqqı 2,1 dəfə, əməkhaqqı fondu 2,6 dəfə artıb. Bu islahatlar üzrə ayrılan illik əlavə vəsaitlər 7 milyard manata çatıb.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərin sosial müdafiəsinə dəhim xüsusi diqqət və qayğı göstərilir. Bunun daha bir təzahürü olaraq 2007-ci ilin əvvəlindən onlar üçün Prezidentin aylıq təqaüdü təyin edilmiş və ötən dövrdə bu təqaüdlər orta hesabla 6 dəfə artırılıb. Şəhid ailələri, müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərin mənzil təminatı proqramı ildən-ilə uğurla davam etdirilib. Xüsusilə də tarixi zəfərimizlə başa çatmış 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra bu proqram 5 dəfə genişləndirilib və onlara postmüharibə dövründə 5300, ümumilikdə ötən dövrdə 14 min 100, o cümlədən son 20 ildə 13 mindən çox mənzil və fərdi ev verilib. Müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə postmüharibə dövründə 324, ötən dövrdə 7500-dən çox, o cümlədən son 20 ildə 6500-dən çox avtomobil verilib.

Bununla da bir daha ölkə vətəndaşının rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində aparılan siyasətin bariz bir nümunəsinin şahidi oluruq.

2021-2022-ci illərdə Azərbaycan Prezidenti tərəfindən müharibənin nəticələrinin aradan qaldırılması istiqamətində mühüm addımlar atıldı. İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük qayıdışı sürətləndirmək üçün mühüm layihələrin icrasına başlanıldı. İri həcmde maliyyə vəsaiti tələb edən infrastruktur layihələri, digər bərpə proqramları fonunda böyük sosial paketlərin elan olunması dövlətimizin başçısının həssas sosial qruplardan olan vətəndaşlara qayğısının daha bir nümunəsidir.

Şüurlarla deyil, vətəndaşın etimadı ilə yenidən Prezident seçilib, hər sözü, hər bəyanatı xalqın yaddaşında iz buraxan, hər qərarı ölkəmizin inkişaf yolunda böyük sərəncamlar yaradan İlham Əliyev, sözün əsl mənasında, yeni bir Azərbaycan qurur: məğlubedilməz, durmadan güclənən və çiçəklənən, vətəndaşları üçün qürur mənbəyi olan güclü və qüdrətli Azərbaycan.

Səlibçilik təfəkkürü dəyişməyib

Qərb Cənubi Qafqazı yeni kataklizmlərin mərkəzinə çevirmək istəyir

"ABŞ, Fransa, Kanada və digər Qərb ölkələrinin müasir Qafqaz siyasəti Orta əsrin səlibçilik təfəkküründən fərqlənir. Sadəcə 600-700 il öncədən fərqli olaraq Qafqaza budofoki hücumlar daha təhlükəli və dağıdıcı xarakter daşıyır. Bu beynəlxalq subyektlərin Qafqazda əsas hədəfi isə Qərbdən asılı olmayan, müstəqil siyasət yürüdükdən Azərbaycanıdır".

fələrdəki xalqlara hücumlar edən, qoşun yeridən bu neoimperialist subyektlər bu gün Azərbaycanı beynəlxalq hüququn aliliyini təmin etməkdə, özünün ərazi bütövlüyü, suverenliyi və konstitusiyaya quruluşunu bərqərar etməkdə təqsirləndirir. Məhz bu ədalətsiz, beynəlxalq hüquqazidd mövqeni müdafiə etmək üçün Qərb davranışlarında sərhəd tanımır.

Bu sözləri "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Bəhruz Məhərrəmov deyib. Deputat bildirib ki, Qərbin Cənubi Qafqazla bağlı əsl niyyəti Azərbaycanın Vətən müharibəsindəki qələbəsindən sonra üzə çıxmağa başlayıb.

"2020-ci ilin noyabrından sonra ABŞ, Fransa və bu orbitdə olan digər subyektlər üçün, əslində, Cənubi Qafqazda dayanıqlı sülh və sabitlik, dövlətlərin əməkdaşlığı məsələləri deyil, münafiş ocaqlarının mövcudluğu daha önəmlidir. Çünki Qərb üçün regionda zəif və aciz dövlətlər üzərində söz sahibi olmaq, neoimperialist niyyətlərini reallaşdırmaq daha asandır. Lakin cənab İlham Əliyevin bütün maneələrə baxmayaraq, formalaşdırdığı geosiyasi konfiqurasiya qeyd edilən global güclərin planlarını puça çıxardı. Proqnozlaşdırı bilmədiyini reallıq qarşısında aciz qalan Qərb faktiki olaraq açıq mübarizəyə keçdi", - deyər deputat vurğulayıb.

B.Məhərrəmov deyib ki, Qərb, ilk növbədə, Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh prosesini nəzarətə götürməklə Vətən müharibəsindən sonra mövcudluğunu qorumağı bacaran separatçı rejimin və Azərbaycan ərazisində qalan Ermənistan ordusunun hissələrinin Qarabağda saxlanması cəhdlər göstərdi: "Hətta bunun üçün Ermənistanla Avropa İttifaqının "mülki" statusda hərbiçilərdən ibarət müşahidə missiyası yerləşdirildi. Lakin qalib ölkə, müzəffər lider, təbii ki, yeni uğursuz status-kvoya yol verə bilməzdi. Zəfərimizdən sonra istər Qarabağ iqtisadi rayonumuzda, istərsə də Ermənistanla sərti sərhədlərdə həyata keçirilən tədbirlər, bu ilin aprelinə Laçın sərhəd-buraxılış məntəqəsinin təsis edilməsi ilə sərhəd bütövlüyünün təmin olunması, ən mühümü, iki ay öncə lokal xarakterli antiterror tədbirləri ilə ölkənin bütün ərazisində konstitusiyaya quruluşunun bərqərar edilməsi Azərbaycanın diktedici rolunu daha da möhkəmləndirdi".

Bu gün ABŞ və Fransa başda olmaqla, bir sıra Qərb subyektlərinin Azərbaycana qarşı açıq mübarizəyə başladıklarını qeyd edən deputat bildirib ki, övvəllər yalnız ayrı-ayrı senatorlar və hökumətə dolayısı ilə bağlı olan QHT və media strukturları vasitəsilə olan hücumlar artıq ABŞ Dövlət Departamenti və Fransanın, Kanadanın, o cümlədən Avropa İttifaqının xarici siyasət strukturlarının rəsmilərinin də dilindən səslənməyə başladı. Beynəlxalq hüquq adına min kilometrə qədər məsələ

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

"İkinci Qarabağ müharibəsi dövründə və sonrakı müddətdə Fransa təcavüzkar Ermənistanı müdafiə etməkdə davam edir. Demokratik dəyərlərdən danışan, dünyaya haqq-ədalət dərsi keçən Paris, hansı ki buna layiq deyil, Azərbaycana qarşı ədalətsiz yanaşma sərgiləyir. Eyni zamanda Azərbaycanın daxili işlərinə müxtəlif yollarla qarışmağa cəhd edir və öz çirkin məqsədlərinə çatmaq üçün Ermənistanı özünə alət seçir".

Paris Azərbaycana qarşı ədalətsiz yanaşma sərgiləyir

Fransa maraqlarının təmin edilməsinə çalışır

Bu sözləri "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Kamran Bayramov deyib. Deputat bildirib ki, Fransa Cənubi Qafqaz regionunu yenidən "qarşidurma ocağı"na çevirmək yolunu seçib və bunu da xarici siyasətinin prioritet istiqaməti kimi müəyyənləşdirib. Əsas hədəf bölgədə gedən proseslərdə müdaxilə edərək Azərbaycanı və Ermənistan arasında sülh danışıqlarını pozmaq, öz silah-sursatını, texnikasını Ermənistanla satmaqdır.

Sülh barədə düşünməyən Ermənistan artıq dərək etməlidir ki, nə qədər silah-sursat olsa belə, heç bir üstünlük əldə edə bilməyəcək. 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə Ermənistanın məxsus müdafiə potensialı, hərbi birləşmələrin əksəriyyəti Azərbaycan tərəfindən məhv edilmişdir.

K.Bayramov qeyd edib ki, Fransa danışıqlarda vasitəçilik rolunu artırmağa cəhd etməklə, Rusiyanı bu regiondan çıxarmağa çalışır. "Fransa bu məqsədi üçün Avropa İttifaqının qurumlarından da istifadə edir. Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi Cozep Borel bu yaxınlarda anti-Azərbaycan bəyanatı ilə çıxış edib və orada Ermənistanın suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə hər hansı təhdidlər olarsa, Azərbaycanla münasibətlər yenidən baxılması məsələsini qaldırır. Təbii ki, burada da Fransanın izi görünür, bu şəxs in o vəzifəyə təyin olunmasında bu ölkənin rolu olub. Bu gün Fransa müxtəlif şəxslərin imkanlarından və vəzifələrindən istifadə edərək Azərbaycana qarşı qərəzli bəyanatlar yayır. Amma Fransa artıq dərək edir ki, Azərbaycanla ultimatum, təhdid dili ilə danışmaq olmaz. Bunu Makron özü də rəsmi olaraq bəyan etmişdi. Bununla belə yenə cəhdlər göstərilir", - deyər o əlavə edib.

Deputat Azərbaycanın təmkinli davrandığını və bu məsələlərin sonunu gözlədiyini düşündür. Danışıqlar prosesinə qısa fasilə verilib. Amma Avropa və xüsusilə Fransa hesab etməsin ki, Azərbaycan özünə qarşı bu cür münasibətlə bərqərar olmur. Təbii ki, bütün deyilən, səsləndirilən bəyanatlara reaksiya bildirilir. Fransanın Ermənistanı silahlandırması, eyni zamanda Cozep Borelin çıxışı ilə bağlı Azərbaycan XİN-in müvafiq bəyanatları səsləndirilib. Bütün bunlar onu göstərir ki, Cənubi Qafqaz regionunda sülhün, təhlükəsizliyin, sabitliyin, əmin-amanlığın təmin olunmasında Azərbaycandan başqa maraqlı tərəf yoxdur. Vasitəçi qismində çıxış etmiş ölkələr də Cənubi Qafqazda öz maraqlarının təmin edilməsinə çalışırlar. Onlar regionda sülhün bərqərar olunmasına çalışmırlar, sadəcə olaraq, öz iqtisadi maraqlarını güdürlər. Digər tərəfdən Rusiyanın maraqlarını minimuma endirməyə soy göstərilir. Bu cür hərəkətlərin nəticəsində isə Rusiya ilə maraqların toqquşması baxımından Ermənistanla müəyyən çaxnaşmalar baş verə bilər.

Ə.QABİLQIZI,
"Azərbaycan"

Qərb ölkəmizə qarşı düşmənçiliyini davam etdirir

"ABŞ-nin və Qərbin yürütdüyü siyasət ilk növbədə elə özlərinin inkişafını ləngidir. Onlar özlərini demokratiya qarçları kimi təqdim etsələr də, bu dəyərdən tamamilə uzaqdırlar. Həmin ölkələrdə diskriminasiya, rasizm, islamofob meyillər günü-gündən dərinləşir, insanların hüquq və azadlıqları tapdalanır. Həmçinin Qərbdə insani və əxlaqi meyillər də dəyişir, cəmiyyəti məhvə aparan bir sıra fəaliyyətlər rəsmiləşdirilib. Təsədüfi deyil ki, Qərb dövlətlərinin bir çoxunun rəhbərliyində LGBT-çilər təmsil olunur".

bə üz tutan miqrantları daşıyan qayıqların isə Aralıq dənizində batırılması adı hala çevrilib".

Müsahibim qeyd edib ki, "Ukraynaya dəstək" adı altında başlanan müharibə iki qarşadaxlı düşmənçiliyə çevrilib. Bu regionda şəhərlər və kəndlər Yer üzündən silinməkdədir. Qəzəddə baş verməmiş müharibədə isə on minlərlə insan dünyasını dəyişib, yüz minlərlə insan evsiz qalıb.

"ABŞ və Qərbin ikili standartlara əsaslanan riyakar siyasəti dünya nizamının yenidən baxılması aktuallaşdırıb. İndi dünyanın qütbləşməsi sürətlənir və yeni iqtisadi bloklar yaranır. BRICS təşkilatının əhatə dairəsi genişləyir və dünyanın iqtisadi güc mərkəzləri dəyişir. Qlobal proseslərin gedişatı Qərbin və ABŞ-nin iqtisadi və hərbi güc statusunu yox edir. Bunun nəticəsidir ki, son illər Qərbin öz çirkin niyyətlərinə davam etmək istəkləri iflşa uğrayır. Bunu Fransanın təmsilində daha aydın görmək olar", - deyər A.Badamov söyləyib.

Deputat əlavə edib ki, Fransanın Afrika ölkələrində davam etdirmək istədiyi neokolonizm və müstəmləkəçilik siyasəti iflşa uğrayır, Paris Afrikadan qovulur: "Belə olan halda, başqa çarəsi qalmayan Fransa bir müddət əvvəl Ukraynaya dəstək göstərməklə öz mövqelərini möhkəmlətmək istədi. Lakin Ukraynada da uğursuzluğa düşər olduqdan sonra lövbərini Cənubi Qafqaza salmaq niyyətində düşdü. Ona görə beynəlxalq hüquqda da tapdalayıb Ermənistanı silahlandırır və hər vasitə ilə regiona müdaxilə etməyə çalışır. Beynəlxalq təşkilatlarda ölkəmizə qarşı qərəzli qətnamələr qəbul etməyə cəhdlər etsə də, bunlar heç bir nəticə vermirdi. Özünlün elədiyini azmış kimi, Fransa Almaniyanı və digər bir neçə dövləti də öz arxasınca bataqlığa sürükləyir".

Azər Badamov vurğulayıb ki, Avropa İttifaqı Qərbin apardığı riyakar siyasət nəticəsində iqtisadi burulğana düşüb. Avropa ilə ABŞ arasında da ziddiyyətlər qabarmaqdadır. ABŞ Qərb siyasət mərkəzlərini Rusiya-Ukrayna müharibəsinə əlavə edərək Avropa İttifaqının iqtisadi potensialını müharibəyə xərcləyir. Rusiyaya tətbiq olunmuş sanksiyalar əks-təsir göstərmiş, Avropada enerji daşıyıcılarının qiyməti kəskin bahalayıb. Bu da ABŞ-yə öz mayeləşdirmiş qazını Avropaya baha satmaq planlarını reallaşdırmağa imkan verib. Bu günün reallığıdır ki, Avropada iş yerləri azalır, ABŞ-yə beyin axını sürətlənir.

"Bir məqamı xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, ABŞ və Qərb çirkin planları ilə dünyada sabitliyi pozduqları kimi, öz ölkələrini də müxtəlif çətinliklərlə üz-üzə qoyublar. Azərbaycan isə belə ikiüzlü və riyakar siyasətə qarşı möhkəmdir".

Hazırda dövlətlərin yeni təşkilatlarda birləşməsi və yeni iqtisadi əməkdaşlıq mərkəzlərinin formalaşması ümidləri artırır. Yaxın gələcəkdə dünya nizamında ədalətli dəstəkləyən dövlətlərin yaratdığı yeni birləşmə gücünü müşahidə edə bilərik", - deyər deputat bildirib.

Nəzir QAFARZADƏ,
"Azərbaycan"

Fransanın məqsədi Cənubi Qafqazda münafişə yaratmaqdır

Beynəlxalq dairələrdə daim Ermənistanla havadarlıq edən Fransa bir addım da irəli gedərək bizə düşmən olan bu ölkəni silahlandırmağa başlayıb. Fransadan göndərilən silahlar artıq Ermənistanla gəlib çatıb. Sosial şəbəkələrdə bu faktı təsdiq edən şəkillər də yayımlanıb. Ermənistanın müdafiə nazirliyi Fransanın "Bastion" zirehli texnikalarının ölkəyə göndərilməsi barədə yayılan məlumatları şərh etməyib. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat katibi günahkar birisi kimi bu mövzu ilə bağlı danışmaqdan boyun qaçırıb. Verilən sualları geniş şərh etməyən mətbuat katibi yalnız qısaca olaraq: "Ermənistan və Fransa arasında müdafiə sahəsində əməkdaşlığa dair rəsmi açıqlama və bəyanatlardan başqa hazırda əlavə məlumat verə bilmərik", - deyib.

istehsal etdiyi döyüş texnikalarından xeyli geri qalır. Müasir döyüşlərin tələblərinə cavab vermirdi. Araşdırmalardan sonra rəsmi Kiyev bu döyüş maşınlarının artilleriya atəşi və tank əleyhinə raketlərdən zəif müdafiə etdiyini deyə müəyyənləşdirib. Sınaqlar başa çatandan sonra Ukrayna zəif müdafiə səbəbindən Fransanın göndərdiyi bu döyüş maşınlarından imtina edib. Paris bundan çox məyus qalıb. Bu məyusluğu

aradan qaldırmaq və həm Ermənistanın, həm də dünya ermənilərinin gözündə özünü yüksəltmək üçün Ukraynanın imtina etdiyi silahları, daha doğrusu, istifadəyə atəşi və tank əleyhinə raketlərdən zəif müdafiə etdiyini deyə müəyyənləşdirib. Sınaqlar başa çatandan sonra Ukrayna zəif müdafiə səbəbindən Fransanın göndərdiyi bu döyüş maşınlarından imtina edib. Paris bundan çox məyus qalıb. Bu məyusluğu

kə ölkələrindəki Fransa qoşunları üçün hazırlanıb. İndi isə Fransa Afrikada bir işə yaramayan texnikaları Ermənistanla satır, Qafqaza yerləşdirir.

Sözgedən hərbi texnikanın ötürülməsi Azərbaycan Respublikasının ərazilərini bir hissəsini 30 ilə yaxın dövrdə işğal altında saxlayan, hal-hazırda da təcavüzkar siyasətədən, ritorikadan və revanşizmdən əl çəkməyən Ermənistanın Vətən müharibəsində Azərbaycan Ordusu tərəfindən məhv edilmiş hərbi potensialını gücləndirməyə və bölgədə destruktiv fəaliyyətinə hesablanıb. Fransanın Azərbaycana qarşı apardığı qaraxma kampaniyası və bölgədəki pozucu fəaliyyəti fonunda, Ermənistanın hərbi əməkdaşlığına, orada zəifləyən Rusiya güclərini bölgədə yalnız və qaranlıq maraqlardan çıxış etdiyini göstərir.

Fransanın fəaliyyətində həmişə Azərbaycana qarşı düşmənçilik mövqeyi sərgilədiyinin şahidi olmuşuq. Bu isə Ermənistanın yaxın və orta perspektivdə yaxşı heç nə vəd etmir. Fransanın məqsədli addımları Cənubi Qafqaz regionunda yeni toqquşmalar və münafişlər yaratmağa yönəldilib. Bir sözlə, rəsmi Paris regionda Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh müqaviləsinin imzalanması istiqamətində

atılan addımları sıfırlamaq üçün ölkədə olan bütün imkanlardan geniş şəkildə istifadə etməyə çalışır.

Tarix elmləri namizədi, fransızşünas, Rusiya Prezidenti yanında Xalq Təsərrüfatı və Dövlət İdarəçilik Akademiyasının Sosial Elmlər İnstitutunun dosenti İqor İqnatçenko Fransanın Ermənistanla silah satmasına münasibət bildirərək deyib ki, rəsmi Paris həmişə Cənubi Qafqazda mövcud olmaq istəyib və indi Ermənistanı regionun açarı hesab edir. Son illər bu Avropa ölkəsi İravanla iki-tərəfli münasibətləri durmadan gücləndirib. Görünən odur ki, bu qararda Fransanın siyasət marağı, daha doğrusu, Ermənistanla öz təsirini gücləndirmək, orada zəifləyən Rusiya güclərini bölgədə yalnız və qaranlıq maraqlardan çıxış etdiyini göstərir.

Fransa anlaşıqlıdır ki, Cənubi Qafqazda söz sahibi Azərbaycanıdır. Odur ki, mərkəli niyyətlərindən çəkinməli, haqiqətin yalnız bir üzünü göstərməlidir.

Vahid MƏHƏRRƏMOV

Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisində Leyla Əliyevanın "Sevgi" kitabının təqdimatı olub

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı və "Caspian Event Organisers" şirkətinin dəstəyi ilə Bakı Ekspo Mərkəzində keçirilən 9-cu Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgisində Leyla Əliyevanın "Sevgi" kitabının təqdimatı mərasimi olub.

ABZƏTAC xəbər verir ki, "Şərq-Qərb" nəşriyyat evinin baş redaktoru Nərgiz Cabbarlının moderatörlüyü ilə keçirilən təqdimatda çıxış edən Xalq yazıçısı Elmira Axundova kitab haqqında ətraflı məlumat verib: "Leyla xanımın kitabları zövqlü, fəlsəfi və dərin mənalı kitablardır. Burada fərqli cəhət var. Kitabda Leyla xanımın şeirləri yer alıb. Leyla xanım öz üzərinə böyük məsuliyyət götürüb. O, daha

babası və atası kimi Azərbaycan üçün böyük işlər görür. Leyla xanım çox istedadlı və yaratıcı insandır".

Azərbaycanın Xalq rəssamı, professor Arif Hüseynov Leyla Əliyevanın çəkdiyi rəsmlər barədə danışıb. Bildirib ki, hər yaratıcı insanın rəsmlərində öz səsi var. "O səsi

Leyla Əliyevanın əsərlərində hiss etmək olar. O, rəsmlərində iki minimal rənglərdən istifadə edir və onların vasitəsilə tamaşaçıya öz fikrini çatdırır", - deyir A.Hüseynov qeyd edib.

"Şərq-Qərb" nəşriyyat evinin direktoru Sevil İsmayılova qeyd edib ki, kitabın adının "Sevgi" olması heç də təsadüfi

deyil: "Çünki Leyla Əliyeva yaratdığı hər bir şey öz sevgisini qatır. Nəşrdə, həmçinin Leyla xanımın şəxssən özü hazırladığı şirniyyatların reseptləri yer alıb".

Təqdimatda, eyni zamanda Leyla Əliyevanın rəsm əsərlərindən ibarət kataloq təqdim olunub.

Sonda xatirə şəkli çəkdirilib. Qeyd edək ki, Leyla Əliyevanın "Sevgi" kitabında yer alan reseptlərin əsas xüsusiyyəti onların şəkərsiz olmasıdır.

Reseptlərin hər biri kitabda Leyla Əliyevanın şeirlərindən parçalarla müşayiət edilib. Bu nəşr Bakı Kitab Mərkəzinin bilavasitə iştirakı ilə "Şərq-Qərb" nəşriyyatında çap olunub. "Sevgi" kitabı Azərbaycan, türk, ingilis və rus dillərindədir.

Akademiyanın qurucu prezidenti

Çoxəsrlik zəngin elmi ənənələrə malik olan və görkəmli simaları ilə dünyada tanınan Azərbaycan elmi XX əsrdə daha ardıcıl və sistemli şəkildə inkişaf etmişdir. Xüsusən bu tarixi dövrdə Azərbaycanda ilk elmi qurumların təsis edilməsi və fəaliyyət göstərməsi ölkə üzrə böyük elmi dalğa yaratmış, elmi məktəblərin formalaşdırılmasında mühüm rol oynamışdır. Azərbaycan Elmlər Akademiyasının 31 mart 1945-ci ildən fəaliyyətə başlaması ilə ölkə elminin inkişafında yeni tarixi mərhələ başlanmışdır. Görkəmli elm xadimi, akademik MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOV ADI AZƏRBAYCAN ELMINİN TARIXİNƏ EMLƏR AKADEMIYASININ QURUCU PREZİDENTİ KİMİ DAXİL OLMAŞDIR.

Azərbaycan Elmlər Akademiyasının ilk prezidenti olan MİRƏSƏDULLA MİRƏSƏGƏR OĞLU MİRQASIMOV (1883-1958) kəməşkeşi, məsuliyətli və şərafətli bir ömür yolu keçmişdir. O, Bakı şəhərində ibtidai təhsil aldıqdan və qısa müddətdə mədrəsədə oxuduqdan sonra Bakı Rus Gimnaziyasında təhsilini başa çatdırmışdır. Beləliklə, onun dünyagörüşündə əlmliklə, dünyəviliklə dini baxışlar üzvi surətdə əlaqəli şəkildə formalaşaraq inkişaf etmişdir. O, fanatizmdən uzaq olub, dini inama malik dünyəvi baxışlı alim idi. Bakı Rus Gimnaziyasında oxuyarkən "Məktəb və həyat" jurnalında yazıb çap etdiyi "Müsləman dünyasının mədəni geriliyinin əsas səbəbləri" kimi məqaləsi MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN hələ gənc yaşlarında etibarən haqqı dini inamla fanatizmin fərqi olduğunu və bunu aydın surətdə dərk etdiyini göstərir. Sonralar 1903-1912-ci illərdə Odessa şəhərindəki Novorossiysk İmperator Universitetinin Tibb fakültəsində aldığı mükəmməl biliklər və qazandığı vərdişlər MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN elmi dünyagörüşünün inkişafına böyük tökən vermişdir. Xüsusən Novorossiysk İmperator Universiteti Elmi Şurasının qərarı ilə MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN universitetin Cərrahiyyə Hospitalında həkim-ordinator kimi fəaliyyətini davam etdirməsi, məzunu olduğu elmi məktəbin müəllimləri ilə birlikdə Qara dənizdəki kiçik balıqçı gəmisində cərrah keçirdiyi və özünə zərərli təcrübə toplamasına geniş imkan yaratmışdır. Bütün bunlara görə artıq XX əsrin əvvəllərində MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN hərtərəfli hazırlığı, geniş dünyagörüşünə və tibb sahəsində özünəməxsus zəngin peşə bacarıqlarına malik gənc həkim-ziyalı kimi diqqətə cəlb etmişdir.

MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOV 1916-cı ildə doğma vətənə - Bakıya qayıdaraq burada müxtəlif xəstəxanalarda həkim-cərrah kimi fəaliyyətini uğurla davam etdirmişdir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin səhiyyə işlərinin təşkilində yaxından iştirak edən MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN bu zaman Bakı şəhərindəki Mixaylovski xəstəxanasında bacarıqlı həkim-cərrah kimi tanınmışdır. O, eyni zamanda sovet hakimiyyəti illərində də peşəkar həkim kimi fəaliyyətini davam etdirmişdir. Bununla yanaşı, MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN hələ də tibb sahəsində elmi-pedaqoji fəaliyyəti də ciddi surətdə məşğul olmuşdur. Ölkəmizdə ilk ali təhsil ocağı kimi 1919-cu ildən etibarən fəaliyyətə başlamış Bakı Dövlət Universitetinin Tibb fakültəsində müəllimlik fəaliyyəti ilə və elmi axtarışlarla məşğul olması MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN çoxcəhətli fəaliyyətində yeni sahəyə açmışdır. Bakı Dövlət Universitetinin Tibb fakültəsindəki Operativ cərrahiyyə və topografik anatomiya şöbəsində ordinator, Hospital Cərrahiyyəsi kafedrasında asistent, dosent vəzifələrində çalışmış MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOV 1930-cu ildən müstəqil ali tibb ocağına çevrilmiş Azərbaycan Tibb İnstitutunun Hospital Cərrahiyyəsi kafedrasının müdiri kimi yüksəkixəstəlik həkim kadrlarının hazırlanması yollarında yorulmadan çalışmaqda davam etmiş, bu sahədə ardıcıl olaraq fəaliyyət göstərmiş və əsl mənada yaxşı həkim kimi ad-sənə qazanmışdır.

Əlbəttə, MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN həyatında elmi fəaliyyət sahəsi xüsusi yer tutmuşdur. Bioqrafları göstərir ki, MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN elmi fəaliyyətə hələ Novorossiysk İmperator Universitetində həkim kimi çalışdığı illərdə başlamışdır. Onun 1914-cü ildə "Novorossiysk Hospital Terapevtik Klinikasının Materialları" jurnalında çap etdiyi "Ağciyər vəoromünün süni pnevmotoraksla müalicəsi" adlı məqaləsi mühüm elmi-praktik xüsusiyyətləri ilə diqqətə cəlb etmişdir. Zaqafqaziya Cərrahlarının I Qurultayında MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN tərəfindən "Yeni yoluxmuş xəstəliklərin müalicəsi haqqında" edilmiş məruzə böyük marağa səbəb olduğu üçün ayrıca kitabça kimi çap edilmişdir.

Görkəmli həkim-cərrah kimi tanınmış MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN elmi fəaliyyətində urologiya sahəsi xüsusi yer tutmuşdur. O, urologiyanın müxtəlif aspektləri üzərində geniş tədqiqatlar aparmış, tibb elmi üçün əhəmiyyətli olan bir çox mühüm nəticələr əldə etmişdir. Buna görə də haqlı olaraq onu Azərbaycan urologiya elminin banisi hesab edirik.

MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN urologiya üzrə ölkə ilə yanaşı, dünya təcrübəsini də öyrənməsi onun bu istiqamətdə daha dərin tədqiqatlar aparmasına imkan yaratmışdır. Bu, cəhətdən Azərbaycanlı həkim-cərrahın 1926-cı ildə respublikamızdan olan bir qrup həkimlə birlikdə təcrübə mübadiləsi məqsədilə xaricə göndərilməsi və orada klinikada aparıldığı tibbi əməliyyatlar MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN elmi fəaliyyəti üçün uğurlu olmuşdur. Belə ki, o, 1927-ci ildə Almaniya "Azərbaycanda sidik daşı xəstəliklərinin öyrənilməsinə dair materiallar" mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək tibb elmləri doktoru kimi dərəcəsi almışdır. Alman alimlərinin onun haqqında dedikləri "MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN tibbi biliyi böyük cəhd və ki, bu, elmi işi üçün xüsusən dəyərlidir. O, həmçinin praktiki tibblə kifayətlənmir, nəzəriyyə ilə də məşğul olur" kimi sözlər Azərbaycanlı həkim-cərrahın yüksək elmi qabiliyyətinə və təcrübəli vərdişlərinə dair təqdiratıdır.

MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN "Sidik kisəsi qanqrenası ilə bağlı iki hal" (1927), "Sidik kanalının haçalanması" (1928), "Orqanizmdə daşların öz-özünə parçalanması haqqında" (1930), "Reflektor anuriyasının müdafiəsinə dair" (1935), "Prostat hipertrofiyası zamanı sidik ifrazı pozğunluğunda dinamik anlar" (1937) və sair kimi urologiyanın aktual məsələlərinə həsr edilmiş elmi əsərləri də onun Azərbaycan təbabətində urologiya elmi məktəbini yaratdığı nümayiş etdirir. Tibb İnstitutunda təhsil alan tələbələr üçün hazırladığı müəhazirə mətnlərindən ibarət olan "Urologiya" dərsləri bu sahə üzrə yeni nəsillərin hazırlanmasına böyük tökən olmuşdur.

Bununla belə, akademik MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN çoxprofilili həkim-tədqiqatçı kimi tanınmış şöhrət qazanmışdır. Belə ki, onun "Qarın yatağının cərrahiyyəsi" (1945) monoqrafiyası Azərbaycanda daxil olarsa, urologiya sahəsində mütəxəssis üzrə əsas elmi mənbələrdən biridir. Bundan başqa, müxtəlif illərdə yazıb nəşr etdiyi "Saxılms yurttaların öz-özünə sağlamlıq haqqında" (1926), "Qığırdaqlı ekzostozlar" (1926), "Yətkinlərdə kor bağırsağın xroniki invaginasiyası" (1930), "Yanqların patogenezi və müalicəsi məsələsinin müasir vəziyyəti" (1930), "Travmatik şək və ona qarşı mübarizə" (1940), "Anaerob qaz infeksiyası" (1946) və bu kimi məqalələr və broşuralar görkəmli elm xadiminin geniş imkanlarına malik olduğunu aydın şəkildə diqqətə çatdırır. MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN Azərbaycan dilində yazılıb nəşr edilmiş ilk "Cərrahiyyə" dərslərini müəllifi kimi də tibb elminin inkişafına yüksək xidmət göstərmişdir. O, 17 il ərzində Azərbaycan Tibb İnstitutunun Müalicə-profilaktika fakültəsində Dövlət İmtahan Komissiyasının sədri və Tibb İnstitutu Metodik Şurasının üzvü kimi də tibbi kadrların hazırlanması sahəsində ardıcıl və səmərəli iş aparmışdır.

Akademik MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN hələ Birinci və İkinci Dünya müharibələrində vətənpərvər və professional həkim kimi səhiyyə işinin təşkili və müalicə işlərinin aparılması sahəsində fəal surətdə çalışmış, mühüm xidmətlər göstərmişdir. Hər iki Cahan müharibəsində önd cəhətdən götürülmüş yaralıların yerləşdirildikləri təxliyyə xəstəxanalarında həm cərrah, həm də məsləhətçi-həkim kimi geniş iş aparmışdır. O, İkinci Dünya müharibəsi zamanı Ümumxalq Həmkarlar Təşkilatı Şurasının Bakıdakı təxliyyə xəstəxanasına rəhbərlik etmiş, yaralı döyüşçülərin qısa müddətdə müalicə edilərək övnə və bacarıqlarını sərbəstləşdirib. O, Böyük Vətən müharibəsinin çətin şəraitində Tibb İnstitutunun həm xəstəxana, həm də tədris ocağı kimi fəaliyyətini davam etdirməsi üçün bütün imkanlarından istifadə etmişdir. Bütün bunlara görə akademik MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOV "Qırmızı Ulduz" döyüş ordeni, "Qafqazın müdafiəsi", "1941-1945-ci illərin Böyük Vətən müharibəsi

basında rəşadətli əməyə görə", "1941-1945-ci illərin Böyük Vətən müharibəsində Almaniya üzərində qələbə" medalları ilə təltif olunmuşdur.

Əlbəttə, MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN həyatında Azərbaycan Elmlər Akademiyasındakı fəaliyyəti mühüm yer tutur. SSRİ Nazirlər Sovetinin 23 yanvar 1945-ci il tarixdə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının təsis edilməsi haqqındakı qərarından sonra 3 dəfə respublika rəhbərliyinə təqdim edilmiş emmlər doktorları haqqındakı siyahılardan MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN adı qeyd edilmişdir. Belə ki, 1945-ci ilin fevral, mart aylarında tərtib edilmiş 46 nəfərlik və 24 nəfərlik siyahılarda MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN adı yer almışdır. Nəhayət, 27 mart 1945-ci ildə Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin təsdiq etdiyi Elmlər Akademiyasının 15 nəfər təsisçisinə dair sənəddə də MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN adının öz əksini tapması bu görkəmli elm xadiminə həm elmi dairələrdə, həm də respublika rəhbərliyi səviyyəsində göstərilən yüksək ehtiramı aydın şəkildə nəzərə çatdırır. Nəhayət, 31 mart 1945-ci ildə keçirilən Elmlər Akademiyasının ilk təsis yığıncağında təşkilatı məsələyə baxılarkən MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN rəhbərliyinin təqdimatı ilə MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN yekdilliklə bu ali dövlət elmi təşkilatının prezidenti vəzifəsinə seçilməsi görkəmli elm xadiminin elmi xidmətlərinin və səhiyyəyə olaq dəyərlərinin qiymətləndirilməsi demək idi. Yeri gəlmişkən qeyd etmək istəyirik ki, akademik MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN prezident seçildiyi 31 mart 1945-ci il tarixli təsis yığıncağında akademik Şamil Əzizbəyov və akademik Heydər Hüseynov Azərbaycan Elmlər Akademiyasının vitse-prezidentləri, akademik MİRƏLİ QASQAY isə bu ali elmi qurumun baş akademik kətibisi seçilmişdir. Akademiyanın prezidenti kimi MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN yeni elmi təşkilatın strukturunu da müəyyənləşdirmiş, Elmi Bölmələrin sədrliyi və tərkibi haqqında təqdimat çıxış etmişdir. Təsis yığıncağının qərarı əsasında akademiyanın ilk Nizamnaməsi təsdiq olunmuşdur. Beləliklə, Elmlər Akademiyasının ilk rəhbər heyəti, Rəyasət Heyətinin və Elmi Bölmələrin tərkibi müəyyənləşdirilmişdir. Bundan əvvəl SSRİ Elmlər Akademiyasının Azərbaycan Filialının tərkibində müstəqil elmi-tədqiqat institutları kimi mövcud olmuş elmi müəssisələrin yeni yaradılması Elmlər Akademiyasının tərkib hissəsi kimi fəaliyyətini davam etdirmələri qərar alınmışdır. Bundan başqa, akademiyanın Azərbaycan filialında sektor kimi fəaliyyət göstərmiş bir neçə elmi quruma müstəqil elmi müəssisə statusu verilmişdir. Akademiyanın elmi kitabxanasının yenidən formalaşdırılması sahəsində də addımlar atılmışdır. Bütün bu struktur islahatları Elmlər Akademiyasının prezidenti, akademik MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN rəhbərliyi ilə uğurla həyata keçirilmişdir. Ona görə də akademik MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN Azərbaycan Elmlər Akademiyasının qurucu prezidenti kimi elm tariximizə daxil olmuşdur.

Azərbaycan Elmlər Akademiyasının ilk prezidenti olan MİRƏSƏDULLA MİRƏSƏGƏR OĞLU MİRQASIMOV (1883-1958) kəməşkeşi, məsuliyətli və şərafətli bir ömür yolu keçmişdir. O, Bakı şəhərində ibtidai təhsil aldıqdan və qısa müddətdə mədrəsədə oxuduqdan sonra Bakı Rus Gimnaziyasında təhsilini başa çatdırmışdır. Beləliklə, onun dünyagörüşündə əlmliklə, dünyəviliklə dini baxışlar üzvi surətdə əlaqəli şəkildə formalaşaraq inkişaf etmişdir. O, fanatizmdən uzaq olub, dini inama malik dünyəvi baxışlı alim idi. Bakı Rus Gimnaziyasında oxuyarkən "Məktəb və həyat" jurnalında yazıb çap etdiyi "Müsləman dünyasının mədəni geriliyinin əsas səbəbləri" kimi məqaləsi MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN hələ gənc yaşlarında etibarən haqqı dini inamla fanatizmin fərqi olduğunu və bunu aydın surətdə dərk etdiyini göstərir. Sonralar 1903-1912-ci illərdə Odessa şəhərindəki Novorossiysk İmperator Universitetinin Tibb fakültəsində aldığı mükəmməl biliklər və qazandığı vərdişlər MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN elmi dünyagörüşünün inkişafına böyük tökən vermişdir. Xüsusən Novorossiysk İmperator Universiteti Elmi Şurasının qərarı ilə MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN universitetin Cərrahiyyə Hospitalında həkim-ordinator kimi fəaliyyətini davam etdirməsi, məzunu olduğu elmi məktəbin müəllimləri ilə birlikdə Qara dənizdəki kiçik balıqçı gəmisində cərrah keçirdiyi və özünə zərərli təcrübə toplamasına geniş imkan yaratmışdır. Bütün bunlara görə artıq XX əsrin əvvəllərində MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN hərtərəfli hazırlığı, geniş dünyagörüşünə və tibb sahəsində özünəməxsus zəngin peşə bacarıqlarına malik gənc həkim-ziyalı kimi diqqətə cəlb etmişdir.

MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOV 1916-cı ildə doğma vətənə - Bakıya qayıdaraq burada müxtəlif xəstəxanalarda həkim-cərrah kimi fəaliyyətini uğurla davam etdirmişdir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin səhiyyə işlərinin təşkilində yaxından iştirak edən MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN bu zaman Bakı şəhərindəki Mixaylovski xəstəxanasında bacarıqlı həkim-cərrah kimi tanınmışdır. O, eyni zamanda sovet hakimiyyəti illərində də peşəkar həkim kimi fəaliyyətini davam etdirmişdir. Bununla yanaşı, MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN hələ də tibb sahəsində elmi-pedaqoji fəaliyyəti də ciddi surətdə məşğul olmuşdur. Ölkəmizdə ilk ali təhsil ocağı kimi 1919-cu ildən etibarən fəaliyyətə başlamış Bakı Dövlət Universitetinin Tibb fakültəsində müəllimlik fəaliyyəti ilə və elmi axtarışlarla məşğul olması MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN çoxcəhətli fəaliyyətində yeni sahəyə açmışdır. Bakı Dövlət Universitetinin Tibb fakültəsindəki Operativ cərrahiyyə və topografik anatomiya şöbəsində ordinator, Hospital Cərrahiyyəsi kafedrasında asistent, dosent vəzifələrində çalışmış MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOV 1930-cu ildən müstəqil ali tibb ocağına çevrilmiş Azərbaycan Tibb İnstitutunun Hospital Cərrahiyyəsi kafedrasının müdiri kimi yüksəkixəstəlik həkim kadrlarının hazırlanması yollarında yorulmadan çalışmaqda davam etmiş, bu sahədə ardıcıl olaraq fəaliyyət göstərmiş və əsl mənada yaxşı həkim kimi ad-sənə qazanmışdır.

Əlbəttə, MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN həyatında elmi fəaliyyət sahəsi xüsusi yer tutmuşdur. Bioqrafları göstərir ki, MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN elmi fəaliyyətə hələ Novorossiysk İmperator Universitetində həkim kimi çalışdığı illərdə başlamışdır. Onun 1914-cü ildə "Novorossiysk Hospital Terapevtik Klinikasının Materialları" jurnalında çap etdiyi "Ağciyər vəoromünün süni pnevmotoraksla müalicəsi" adlı məqaləsi mühüm elmi-praktik xüsusiyyətləri ilə diqqətə cəlb etmişdir. Zaqafqaziya Cərrahlarının I Qurultayında MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN tərəfindən "Yeni yoluxmuş xəstəliklərin müalicəsi haqqında" edilmiş məruzə böyük marağa səbəb olduğu üçün ayrıca kitabça kimi çap edilmişdir.

Görkəmli həkim-cərrah kimi tanınmış MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN elmi fəaliyyətində urologiya sahəsi xüsusi yer tutmuşdur. O, urologiyanın müxtəlif aspektləri üzərində geniş tədqiqatlar aparmış, tibb elmi üçün əhəmiyyətli olan bir çox mühüm nəticələr əldə etmişdir. Buna görə də haqlı olaraq onu Azərbaycan urologiya elminin banisi hesab edirik.

MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN urologiya üzrə ölkə ilə yanaşı, dünya təcrübəsini də öyrənməsi onun bu istiqamətdə daha dərin tədqiqatlar aparmasına imkan yaratmışdır. Bu, cəhətdən Azərbaycanlı həkim-cərrahın 1926-cı ildə respublikamızdan olan bir qrup həkimlə birlikdə təcrübə mübadiləsi məqsədilə xaricə göndərilməsi və orada klinikada aparıldığı tibbi əməliyyatlar MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN elmi fəaliyyəti üçün uğurlu olmuşdur. Belə ki, o, 1927-ci ildə Almaniya "Azərbaycanda sidik daşı xəstəliklərinin öyrənilməsinə dair materiallar" mövzusunda doktorluq dissertasiyası müdafiə edərək tibb elmləri doktoru kimi dərəcəsi almışdır. Alman alimlərinin onun haqqında dedikləri "MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN tibbi biliyi böyük cəhd və ki, bu, elmi işi üçün xüsusən dəyərlidir. O, həmçinin praktiki tibblə kifayətlənmir, nəzəriyyə ilə də məşğul olur" kimi sözlər Azərbaycanlı həkim-cərrahın yüksək elmi qabiliyyətinə və təcrübəli vərdişlərinə dair təqdiratıdır.

MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN "Sidik kisəsi qanqrenası ilə bağlı iki hal" (1927), "Sidik kanalının haçalanması" (1928), "Orqanizmdə daşların öz-özünə parçalanması haqqında" (1930), "Reflektor anuriyasının müdafiəsinə dair" (1935), "Prostat hipertrofiyası zamanı sidik ifrazı pozğunluğunda dinamik anlar" (1937) və sair kimi urologiyanın aktual məsələlərinə həsr edilmiş elmi əsərləri də onun Azərbaycan təbabətində urologiya elmi məktəbini yaratdığı nümayiş etdirir. Tibb İnstitutunda təhsil alan tələbələr üçün hazırladığı müəhazirə mətnlərindən ibarət olan "Urologiya" dərsləri bu sahə üzrə yeni nəsillərin hazırlanmasına böyük tökən olmuşdur.

Bununla belə, akademik MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN çoxprofilili həkim-tədqiqatçı kimi tanınmış şöhrət qazanmışdır. Belə ki, onun "Qarın yatağının cərrahiyyəsi" (1945) monoqrafiyası Azərbaycanda daxil olarsa, urologiya sahəsində mütəxəssis üzrə əsas elmi mənbələrdən biridir. Bundan başqa, müxtəlif illərdə yazıb nəşr etdiyi "Saxılms yurttaların öz-özünə sağlamlıq haqqında" (1926), "Qığırdaqlı ekzostozlar" (1926), "Yətkinlərdə kor bağırsağın xroniki invaginasiyası" (1930), "Yanqların patogenezi və müalicəsi məsələsinin müasir vəziyyəti" (1930), "Travmatik şək və ona qarşı mübarizə" (1940), "Anaerob qaz infeksiyası" (1946) və bu kimi məqalələr və broşuralar görkəmli elm xadiminin geniş imkanlarına malik olduğunu aydın şəkildə diqqətə çatdırır. MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN Azərbaycan dilində yazılıb nəşr edilmiş ilk "Cərrahiyyə" dərslərini müəllifi kimi də tibb elminin inkişafına yüksək xidmət göstərmişdir. O, 17 il ərzində Azərbaycan Tibb İnstitutunun Müalicə-profilaktika fakültəsində Dövlət İmtahan Komissiyasının sədri və Tibb İnstitutu Metodik Şurasının üzvü kimi də tibbi kadrların hazırlanması sahəsində ardıcıl və səmərəli iş aparmışdır.

Akademik MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN hələ Birinci və İkinci Dünya müharibələrində vətənpərvər və professional həkim kimi səhiyyə işinin təşkili və müalicə işlərinin aparılması sahəsində fəal surətdə çalışmış, mühüm xidmətlər göstərmişdir. Hər iki Cahan müharibəsində önd cəhətdən götürülmüş yaralıların yerləşdirildikləri təxliyyə xəstəxanalarında həm cərrah, həm də məsləhətçi-həkim kimi geniş iş aparmışdır. O, İkinci Dünya müharibəsi zamanı Ümumxalq Həmkarlar Təşkilatı Şurasının Bakıdakı təxliyyə xəstəxanasına rəhbərlik etmiş, yaralı döyüşçülərin qısa müddətdə müalicə edilərək övnə və bacarıqlarını sərbəstləşdirib. O, Böyük Vətən müharibəsinin çətin şəraitində Tibb İnstitutunun həm xəstəxana, həm də tədris ocağı kimi fəaliyyətini davam etdirməsi üçün bütün imkanlarından istifadə etmişdir. Bütün bunlara görə akademik MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOV "Qırmızı Ulduz" döyüş ordeni, "Qafqazın müdafiəsi", "1941-1945-ci illərin Böyük Vətən müharibəsi

basında rəşadətli əməyə görə", "1941-1945-ci illərin Böyük Vətən müharibəsində Almaniya üzərində qələbə" medalları ilə təltif olunmuşdur.

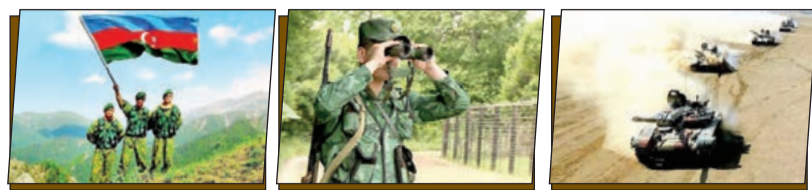
Əlbəttə, MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN həyatında Azərbaycan Elmlər Akademiyasındakı fəaliyyəti mühüm yer tutur. SSRİ Nazirlər Sovetinin 23 yanvar 1945-ci il tarixdə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının təsis edilməsi haqqındakı qərarından sonra 3 dəfə respublika rəhbərliyinə təqdim edilmiş emmlər doktorları haqqındakı siyahılardan MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN adı qeyd edilmişdir. Belə ki, 1945-ci ilin fevral, mart aylarında tərtib edilmiş 46 nəfərlik və 24 nəfərlik siyahılarda MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN adı yer almışdır. Nəhayət, 27 mart 1945-ci ildə Azərbaycan SSR Nazirlər Sovetinin təsdiq etdiyi Elmlər Akademiyasının 15 nəfər təsisçisinə dair sənəddə də MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN adının öz əksini tapması bu görkəmli elm xadiminə həm elmi dairələrdə, həm də respublika rəhbərliyi səviyyəsində göstərilən yüksək ehtiramı aydın şəkildə nəzərə çatdırır. Nəhayət, 31 mart 1945-ci ildə keçirilən Elmlər Akademiyasının ilk təsis yığıncağında təşkilatı məsələyə baxılarkən MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN rəhbərliyinin təqdimatı ilə MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN yekdilliklə bu ali dövlət elmi təşkilatının prezidenti vəzifəsinə seçilməsi görkəmli elm xadiminin elmi xidmətlərinin və səhiyyəyə olaq dəyərlərinin qiymətləndirilməsi demək idi. Yeri gəlmişkən qeyd etmək istəyirik ki, akademik MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN prezident seçildiyi 31 mart 1945-ci il tarixli təsis yığıncağında akademik Şamil Əzizbəyov və akademik Heydər Hüseynov Azərbaycan Elmlər Akademiyasının vitse-prezidentləri, akademik MİRƏLİ QASQAY isə bu ali elmi qurumun baş akademik kətibisi seçilmişdir. Akademiyanın prezidenti kimi MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN yeni elmi təşkilatın strukturunu da müəyyənləşdirmiş, Elmi Bölmələrin sədrliyi və tərkibi haqqında təqdimat çıxış etmişdir. Təsis yığıncağının qərarı əsasında akademiyanın ilk Nizamnaməsi təsdiq olunmuşdur. Beləliklə, Elmlər Akademiyasının ilk rəhbər heyəti, Rəyasət Heyətinin və Elmi Bölmələrin tərkibi müəyyənləşdirilmişdir. Bundan əvvəl SSRİ Elmlər Akademiyasının Azərbaycan Filialının tərkibində müstəqil elmi-tədqiqat institutları kimi mövcud olmuş elmi müəssisələrin yeni yaradılması Elmlər Akademiyasının tərkib hissəsi kimi fəaliyyətini davam etdirmələri qərar alınmışdır. Bundan başqa, akademiyanın Azərbaycan filialında sektor kimi fəaliyyət göstərmiş bir neçə elmi quruma müstəqil elmi müəssisə statusu verilmişdir. Akademiyanın elmi kitabxanasının yenidən formalaşdırılması sahəsində də addımlar atılmışdır. Bütün bu struktur islahatları Elmlər Akademiyasının prezidenti, akademik MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN rəhbərliyi ilə uğurla həyata keçirilmişdir. Ona görə də akademik MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN Azərbaycan Elmlər Akademiyasının qurucu prezidenti kimi elm tariximizə daxil olmuşdur.

Azərbaycan Elmlər Akademiyasının ilk prezidenti olan MİRƏSƏDULLA MİRƏSƏGƏR OĞLU MİRQASIMOV (1883-1958) kəməşkeşi, məsuliyətli və şərafətli bir ömür yolu keçmişdir. O, Bakı şəhərində ibtidai təhsil aldıqdan və qısa müddətdə mədrəsədə oxuduqdan sonra Bakı Rus Gimnaziyasında təhsilini başa çatdırmışdır. Beləliklə, onun dünyagörüşündə əlmliklə, dünyəviliklə dini baxışlar üzvi surətdə əlaqəli şəkildə formalaşaraq inkişaf etmişdir. O, fanatizmdən uzaq olub, dini inama malik dünyəvi baxışlı alim idi. Bakı Rus Gimnaziyasında oxuyarkən "Məktəb və həyat" jurnalında yazıb çap etdiyi "Müsləman dünyasının mədəni geriliyinin əsas səbəbləri" kimi məqaləsi MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN hələ gənc yaşlarında etibarən haqqı dini inamla fanatizmin fərqi olduğunu və bunu aydın surətdə dərk etdiyini göstərir. Sonralar 1903-1912-ci illərdə Odessa şəhərindəki Novorossiysk İmperator Universitetinin Tibb fakültəsində aldığı mükəmməl biliklər və qazandığı vərdişlər MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN elmi dünyagörüşünün inkişafına böyük tökən vermişdir. Xüsusən Novorossiysk İmperator Universiteti Elmi Şurasının qərarı ilə MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN universitetin Cərrahiyyə Hospitalında həkim-ordinator kimi fəaliyyətini davam etdirməsi, məzunu olduğu elmi məktəbin müəllimləri ilə birlikdə Qara dənizdəki kiçik balıqçı gəmisində cərrah keçirdiyi və özünə zərərli təcrübə toplamasına geniş imkan yaratmışdır. Bütün bunlara görə artıq XX əsrin əvvəllərində MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN hərtərəfli hazırlığı, geniş dünyagörüşünə və tibb sahəsində özünəməxsus zəngin peşə bacarıqlarına malik gənc həkim-ziyalı kimi diqqətə cəlb etmişdir.

MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOV 1916-cı ildə doğma vətənə - Bakıya qayıdaraq burada müxtəlif xəstəxanalarda həkim-cərrah kimi fəaliyyətini uğurla davam etdirmişdir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin səhiyyə işlərinin təşkilində yaxından iştirak edən MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN bu zaman Bakı şəhərindəki Mixaylovski xəstəxanasında bacarıqlı həkim-cərrah kimi tanınmışdır. O, eyni zamanda sovet hakimiyyəti illərində də peşəkar həkim kimi fəaliyyətini davam etdirmişdir. Bununla yanaşı, MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN hələ də tibb sahəsində elmi-pedaqoji fəaliyyəti də ciddi surətdə məşğul olmuşdur. Ölkəmizdə ilk ali təhsil ocağı kimi 1919-cu ildən etibarən fəaliyyətə başlamış Bakı Dövlət Universitetinin Tibb fakültəsində müəllimlik fəaliyyəti ilə və elmi axtarışlarla məşğul olması MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN çoxcəhətli fəaliyyətində yeni sahəyə açmışdır. Bakı Dövlət Universitetinin Tibb fakültəsindəki Operativ cərrahiyyə və topografik anatomiya şöbəsində ordinator, Hospital Cərrahiyyəsi kafedrasında asistent, dosent vəzifələrində çalışmış MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOV 1930-cu ildən müstəqil ali tibb ocağına çevrilmiş Azərbaycan Tibb İnstitutunun Hospital Cərrahiyyəsi kafedrasının müdiri kimi yüksəkixəstəlik həkim kadrlarının hazırlanması yollarında yorulmadan çalışmaqda davam etmiş, bu sahədə ardıcıl olaraq fəaliyyət göstərmiş və əsl mənada yaxşı həkim kimi ad-sənə qazanmışdır.

Əlbəttə, MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN həyatında elmi fəaliyyət sahəsi xüsusi yer tutmuşdur. Bioqrafları göstərir ki, MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN elmi fəaliyyətə hələ Novorossiysk İmperator Universitetində həkim kimi çalışdığı illərdə başlamışdır. Onun 1914-cü ildə "Novorossiysk Hospital Terapevtik Klinikasının Materialları" jurnalında çap etdiyi "Ağciyər vəoromünün süni pnevmotoraksla müalicəsi" adlı məqaləsi mühüm elmi-praktik xüsusiyyətləri ilə diqqətə cəlb etmişdir. Zaqafqaziya Cərrahlarının I Qurultayında MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN tərəfindən "Yeni yoluxmuş xəstəliklərin müalicəsi haqqında" edilmiş məruzə böyük marağa səbəb olduğu üçün ayrıca kitabça kimi çap edilmişdir.

Görkəmli həkim-cərrah kimi tanınmış MİRƏSƏDULLA MİRQASIMOVUN elmi fəaliyyətində urologiya sahəsi xüsusi yer tutmuşdur. O,

Vətən deyəndə...

● Qarabağ Azərbaycandır!

Dövlətin qayğısı şəhid ailələrində və qazilərdə böyük məmnunluq doğurur

"Mən çox şadam ki, son illər ərzində Azərbaycanda vətənpərvər, güclü, milli ruhda tərbiyə almış gənc nəsil yetişib... Bu illər ərzində yetişən insanlar bu torpaqları azad etdilər. Bütün nasillərdən olan vətəndaşlarımızın bu qələbədə böyük zəhməti var, payı var. Ancaq onu da bildirməliyəm ki, əsas yükü, əsas vəzifəni gənc nəsil yerinə yetirdi".

Tarixi qələbəmizdən sonra Qarabağa ilk səfəri zamanı Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev gənclərimizin Vətən müharibəsindəki qəhrəmanlıqlarını yüksək dəyərləndirərək bu sözləri demişdir.

Vətən müharibəsi Azərbaycan gəncliyini dünyaya tanıtdı. Dövlət müstəqilliyimizin həyatımıza bəxş etdiyi ən böyük nailiyyətlərdən biri də onların milli ruhda tərbiyəsi, hərtərəfli inkişafı üçün yaranmış mühitdir. Bu gün gənc nəsil cəmiyyətdə bütün sahələrdə mühüm rol oynayır. Eyni zamanda ularımızdan bizə miras qalmış milli-mənəvi dəyərlərimizə hörmət ruhu da uğurla davam etdirilir. Dövlət rəhbərliyimizdə çıxışlarında böyən etdiyi kimi, nəsilərarası münasibət, qırılmaz bağlılıq Azərbaycan öz hədəflərinə daha da yaxınlaşdırmışdır. Vətən müharibəsindəki qələbəmiz bunun tarixi sübutudur.

Azərbaycanda şəhid ailələrinə, qazilərə, əlillərə həm dövlətin, həm də cəmiyyətin xüsusi diqqət və qayğısı hər addımda hiss olunur. Təbii ki, bu belə də olmalıdır. Çünki erməni işğalçıları üzərində tarixi qələbə unudulmaz şəhidlərimizin, qazilərimizin qanı, canı və qəhrəmanlığı sayəsində qazanıldı. Azərbaycan Ordusunun sıralarında xidmət edən zabit və əsgərlərimiz 44 gün davam edən Vətən müha-

ribəsində böyük igidlik, hünər göstərdilər. Buna görə də hamımız torpaqlarımızın azad olunmasının sevincini bizə yadadan şəhidlərimizə və qazilərimizə borclu yuq.

Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın müvafiq göstərişlərinə əsasən dövlət qurumları bu kateqoriyadan olan insanların problemləri ilə yaxından maraqlanırlar, onların ehtiyaclarının ödənilməsi üçün müvafiq tədbirlər həyata keçirirlər. Prezident İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, aidiyyəti qurumlar tərəfindən tarixi Qarabağ müharibəsində şəhid olmuş qəhrəmanlarımızın ailə üzvlərinə və qazilərə qayğı daim artırılır. Dövlət başçısının "Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin və konstitusiyaya qurulmasının müdafiəsi ilə əlaqədar əlilliyini müəyyən edilmiş şəxslərin və şəhid ailələrinin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında" sərəncamı ilə həyata keçirilən tədbirlər şəhid ailələrin-

də və qazilərdə böyük məmnunluq doğurur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev çıxışlarında gənclərin cəmiyyətdəki rolundan, onların Vətən müharibəsində göstərdiyi qəhrəmanlıqdan danışıq. Dövlət başçısı 8 Noyabr Zəfər Günündə Xankəndidə keçirilən hərbi paradın çıxışı zamanı da şəhidlərə göstərilən böyük ehtiramı xüsusi olaraq vurğuladı: "Əlbəttə ki, ordu quruculuğu birinci nömrəli vəzifə idi. Maddi-texniki təchizat, silah-sursatla təchizat, ordumuzun döyüş qabiliyyətini qaldırılması və ilk növbədə, gənclərimizin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə edilməsi - budur, qələbəyə apararın əsas amillər. Nə qədər sonin silahın, sursatın olsa belə, nə qədər müasir hərbi texnologiyalardan istifadə etsən belə, qələbəni öldə edən öldəni silah əsgərdir, zabitdir. O, sinəsini qabağa verir, o, ölməyə gətirməyə hazırdır və biz bunu gös-tərməmişik. Ən çətin, əlverişsiz coğrafi vəziyyətdə altı müdafiə zolağını yararaq, döşənmiş

bir milyondan artıq minanın üzərindən keçərək, təpələrdə yerləşmiş düşmən mövqelərini məhv edərək, Azərbaycan əsgər və zabiti əsl qəhrəmanlıq və şücaət göstərmişdir. Əziz şəhidlərimizin xatirəsi bizim qəlbimizdə əbədi yaşayacaq və biz bütün dünyaya Azərbaycan xalqının gücünü, iradəsini, əylməz ruhunu göstərmişdik".

Azərbaycan dövlətinin vətəndaşlarına göstərdiyi diqqət və qayğı cəmiyyətimiz tərəfindən razılıqla qarşılanır. Dövlət başçısının müvafiq sərəncamı ilə 2021-2025-ci illər ərzində şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə və digər həssas qrupa aid olan insanların mənzillə təminatının həyata keçirilməsi üçün dövlət proqramı təsdiqlənib. Bu proqrama uyğun olaraq müvafiq iş aparılır, çox mühüm addımlar atılır.

Şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə, qazilərə diqqət və qayğı Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin xalqı təkbiddi tələbi ilə yenidən ölkə rəhbərliyinə qaytması ilə başlayıb. Həmin vaxtdan prioritet istiqamətə çevrilən bu xətt dövləti-

mizin başçısı İlham Əliyevin prezidentlik fəaliyyətinin bütün dövrlərində daim diqqət mərkəzində saxlanılır. Şəhid ailələrinin, müharibə əlillərinin və qazilərin sosial müdafiəsi dövlətimizin başçısının həyata keçirdiyi daxili siyasət kursunun əsas istiqamət meyandır. Bu kateqoriyadan olan insanlara həm dövlət, həm də ictimaiyyət tərəfindən xüsusi qayğı və diqqət göstərilir. Ali Baş Komandan İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq torpaqlarımızın işğaldan azad olunması uğrunda aparılmış döyüş əməliyyatlarında iştirak edərək şəxsi igidlik və şücaət göstərərək şəhid olan Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqlarının fəxri adlarla təltif etmişdir.

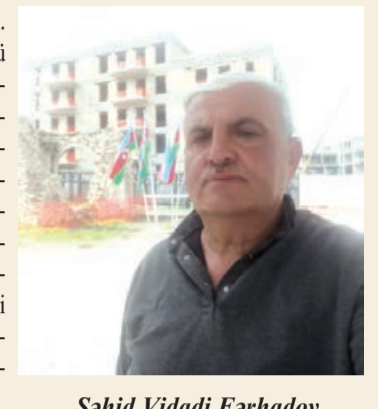
Vətənə böyük zəfər qazandırmış Azərbaycan gəncliyi bundan sonra da ölkəmizin möhtəşəm nailiyyətləri ilə tariximizə yeni şanlı səhifələrini yaradacaq.

Vahid MƏHƏRRƏMOV

● Vətən sevdalıları

32 illik ayrılıqdan sonra qovuşan şəhid qardaşlar

"Azərbaycanı heç kim parçalaya bilməz. Bu torpaqların sahibi bizik. Hər qarış ərazimiz özümüza qayıdacaq. Bu millət hələ son sözünü deməyib. Allah yaradıncımız olsun". And kimi səslənən bu sözləri hələ 2019-cu ilin avqustunda öz sosial şəbəkə səhifəsində yazmışdı Vidadi Aydın oğlu... Şuşa ağırlı, nisgilli 29 il ömürdən saymadı, canını dişinə tutub yaşadı, bir cüt övlad böyüdü, müxtəlif vəzifələrdə çalışdı. 2020-ci il sentyabrın 27-də başlanan Vətən müharibəsində Azərbaycan Prezidentinin müdrik və qətiyyətli siyasəti, qəhrəman ordumuzun rəşadətli sayəsində işğaldan azad edilən Qarabağımıza ilk qayıdanlardan biri oldu. Tarixi Zəfərimizdən sonra birinci imkanda özünü bərpa-quruculuq prosesinə yetirdi. Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruyucu İdarəsinin mənzil-kommunal və təmir xidmətində mühəndis kimi işə başladı.

Şahid Vidadi Fərhadov

Və nankor ermənilərin növbəti xəyanəti...

Vidadi Fərhadov sentyabrın 19-da erməni silahlı birləşmələrinin Şuşaya terror hücumunda iş yoldaşlarını siqınaçağa apararkən raket zərbəsinə tuş gəlib müqəddəs məqama yüksəldi. O, 23 saat ərzində revanşist və separatçılara divan tutan, Qarabağda qələbəmizi və sülhü daha da möhkəmləndirən lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin ilk şəhidlərindəndir.

56 yaşlı Vidadi artıq iki aya yaxındır ki, aramızda yoxdur, amma onun haqqında kövrək xatirələr susmaq bilmir. O, nadir adamlardandır ki, Şuşanı aya, ulduzu, yağışı, qarı, dumanı, dolusu ilə sevirdi.

Baxmayaraq ki, bu şəhər ona hələ cavan yaşlarından sevinc, fəroh qədr qəm-qüssə də bəxş etmişdi. 1991-ci il sentyabrın 25-də - onun 24 yaş olarkən özümdən 4 yaş böyük qardaşı, fəal ictimaiyyətçi, kənd təsərrüfatı idarəsinin rəhbəri işləyən Füzuli müəllim müdafiə tədbirlərinin təşkilatçıları xain düşmənin atdığı "Alazan" mərmisinin hədəfinə çevrilərək şəhidlik zirvəsinə ucalmışdı.

Şahid Füzuli atası, həyat yoldaşı və övladları ilə

Amma qardaş itkisi belə, Vidadinin doğma yurduna məhəbbətini soyuda bilmədi. Çünki Fərhadovların, lap ehtə bütün şuşalıların həyat amalı, yaşam, mübarizə kredo-su belədir: Şuşaya görə hər əzabə qatlaşmağa, hətta ölməyə belə dəyər! Ailənin başçısı Aydın kişi bu həsrətdə qovrula-qovrula, səhə-tində yaranmış problemlərlə çarpışaraq qala şəhərimizin işğaldan qurtulan gününü gördü, eşitdi, bu vəfəsiz dünyadan az da olsa razı qaldı, sevindi və Şuşa torpağına tapşırılmaq vəsiyyəti ilə ömür karvanını çəkib getdi...

Taleyin, qismətin gərdişinə bax, Şuşa təşnəli qardaşlar - Füzuli və Vidadi Aydınogullarının hər ikisi 32 illik məsafəsi ilə doğulub böyüdükləri məkənda mülki fəaliyyətləri zamanı düşmənin raket mərmisi ilə can verdilər, haqqa qovuşdular. İndi bu fəzada ata və övladlarının pak ruhu bərabər pərvazlanır...

Məkanımız cənnət, ruhumuz şad olsun, əziz qardaşlarımız! Şuşa azaddır, biz artıq o səhərdəyik!

Qurban CƏBRAYIL

● Xəbər

Daha bir qrup müharibə veteranı üçün kiçik bizneslər yaradılıb

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Məşğulluq Agentliyi tərəfindən müharibə veteranları üçün özünüməşğulluq proqramı çərçivəsində kiçik bizneslərin yaradılması işləri davam edir.

Bakı və bölgələrdə daha bir qrup müharibə veteranı, o cümlədən Vətən müharibəsi ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərin fəaliyyət istiqamətləri (avtomobil və avtoçilingər) üzrə lazımı avadanlıqlarla təmin edilməklə onlar üçün kiçik bizneslər qurulub.

Tarixi zəfərimizlə başa çatan Vətən müharibəsindən sonrakı dövrdə şəhid ailələri üzvləri və müharibə iştirakçıları olan 20,3 min şəxs aktiv məşğulluq proqramlarına cəlb olunub. Onlardan 10,3 min şəxs özünüməşğulluq proqramına cəlb edilməklə kiçik təsərrüfatlar yaradılıb.

Proqrama cəlb edilən şəxslər ilk olaraq təlimlərə cəlb edilir, daha sonra isə qiymətləndirmədən keçərək aktivlərlə təmin olunurlar.

Aktivlərlə təmin olunan şəxslərə sonrakı mərhələdə biznesin idarə edilməsi və inkişafı ilə bağlı məsləhət xidmətləri də göstərilir.

● Tarix yazan oğullar

"Son dəfə zəng vuranda dedi ki, ana, Şuşanı azad etməyə gedirik"

İlq, xəffif külək əsir. Havadan payız qoxusu gəlir. Döyüş və ömür yolu haqqında yazmaq istədiyimiz Vüsal Teymurov da elə ilq payız günlərinin birində - 8 noyabr 2020-ci ildə Şuşa şəhəri uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olub. İndi Şuşada da payızdır. Artıq Qarabağın bu gözəl guşəsində atəş səsləri eşidilmir. Hər tərəf sakitliyə bürünüb. Şuşa uğrunda şəhid olanların ruhları kimi...

İçəri ayaq qoyan kimi şəhid döyüşünün şəkillərini görürük. Otaqların divarlarında Vüsalın müxtəlif ölçülərdə şəkilləri asılıb. Valideynləri gözlerini övladlarının şəkillərindən çəkmirlər. Nəidə ana bir vaxtlar öyninə geyinib vuruşduğu, şəhid olduğu hərbi formanı divardan alıb mizinin üstünə qoyur. Deyir ki, ermənilər oğlum Şuşada, köhnə yanacaq-doldurma məntəqəsinin yaxınlığında güllə yağışına tutulub. Düşmən əvvəlcə onun ayağından, sonra isə sinəsindən vurub. Oğlum ayağından yaralansa da, uzandıqı yerdə qalmayıb. Ayağa durub düşmən

üzərinə irəliləmək istəyib. Həmin anda ermənilər onun sinəsini nişan alıblar.

Ötən ilin noyabrında şəhid ailələrinin bir qrupunu Şuşaya aparmışdılar. Oğlumun şəhid olduğu şəhərə yaxınlaşdıqca həyəcan keçirirdim. Şükürlər olsun ki, ayağım övladımın şəhid olduğu torpağa döyüdü. Bundan Vüsalın da ruhu şad oldu. Xatırladım ki, Vüsal döyüşə gedəndən sonra sonuncu zəngini də Şuşadan etmişdi. Demişdi ki, ana, halal-lıq ver, biz Şuşa uğrunda döyüşə gedirik. Sonra oğlumdan zəng gəlmədi. Noyabrın 8-də Vüsal yuxuma girmişdi. Gördüm ki, su içir. Mənə də deyir ki, ana, su yer içim. Mən də ona su verdim. Deyir ki, çətin olub. Vüsal Şuşa uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olmuşdu. Valideyn üçün övlad itirməkdən ağır bir şey yoxdu. Göz yaşlarına hakim ola bilmirdik. Təsəllimiz yalnız o idi ki, Vüsal torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olub. Acı göz yaşları içində övladımızı Badamdar qəsəbəsindəki Şəhidlər kiyabanında torpağa tapşırırdı.

Teymurov Vüsal Zakir oğlu 1991-ci il martın 4-də Bakı şəhərində anadan olub. 1997-ci ildə Badamdar qəsəbəsindəki Tofiq Məmmədov adına 239 nömrəli orta məktəbdə oxuyub. 2008-ci ildə orta məktəbi yüksək qiymətlərlə bitirərək Azərbaycan Kooperasiya Universitetinə qəbul olub. 2012-ci ildə

gəldi. Vüsalın Şuşa uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olduğunu dedilər. Soruşanda öyrəndim ki, oğlum noyabr ayının 8-də - yuxuma girən günü şəhid olub. Deməli, övladların ölümü analara oyan olmuş...

Nəidə xanım kövrəlir, danışıq bilmir, dili sözə yatır. Şəhidin atasını Zakir Teymurov həyat yoldaşının söhbətini davam etdirir. Deyir ki, Vüsal Şuşa uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olmuşdu. Valideyn üçün övlad itirməkdən ağır bir şey yoxdu. Göz yaşlarına hakim ola bilmirdik. Təsəllimiz yalnız o idi ki, Vüsal torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olub. Acı göz yaşları içində övladımızı Badamdar qəsəbəsindəki Şəhidlər kiyabanında torpağa tapşırırdı.

Teymurov Vüsal Zakir oğlu 1991-ci il martın 4-də Bakı şəhərində anadan olub. 1997-ci ildə Badamdar qəsəbəsindəki Tofiq Məmmədov adına 239 nömrəli orta məktəbdə oxuyub. 2008-ci ildə orta məktəbi yüksək qiymətlərlə bitirərək Azərbaycan Kooperasiya Universitetinə qəbul olub. 2012-ci ildə

ali təhsilini başa vurduqdan sonra hərbi xidmətə çağırılıb.

Torpaqlarımızın işğalı ilə birləşməyən Vüsal Vətən müharibəsi başlayanda könüllü olaraq döyüşlərə yollanıb. Onun ilk döyüşü Füzuli rayonunda olub. Füzulidən başlayan döyüş yolu Xocovənd, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı rayonlarından keçib. İrəli atdığı hər addım onu Şuşa uğrunda gedəcək döyüşlərə yaxınlaşdırıb.

Noyabrın ilk günləri idi. Artıq döyüşlər böyük strateji əhəmiyyətə malik olan Daşaltı kəndi uğrunda gedirdi. Kəndin strateji əhəmiyyəti-

ni yaxşı bilən ermənilər ciddi müqavimət göstərdilər. Amma işğalçıların müqaviməti mənasız idi. Çünki onlar artıq məğlubiyyət girdabına yuvarlanmışdılar. Qızgın döyüşlərdən sonra Daşaltı kəndi düşməndən azad olundu. Artıq Vüsal Şuşa uğrunda vuruşurdu. Gurulayan atəş səsləri dağı-daşı yerindən oynadırdı. Şuşanı azad edəndən sonra Vüsal Cıdır düzünə çıxmağı, İsa bulğından su içməyi, şəhərin gözəl mənzərələrinə baxmağı arzulayırdı. Təəssüflər olsun ki, Vüsal bu günü görə bilmədi, arzuladığı qovuşmağı. Noyabrın 8-də Şuşanın azad ol-

masına, bəlkə də dəqiqələr qalmış düşmən gülləsinə tuş gələrək şəhid oldu.

Ərazi bütövlüyümüzün təmin edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə göstərdiyi qəhrəmanlığa görə Teymurov Vüsal Zakir oğlu ölümündən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə "Vətən uğrunda", "Füzulinin azad olunmasına görə", "Qubadlının azad olunmasına görə", "Şuşanın azad olunmasına görə", "Döyüşdə fərqlənməyə görə" medalları ilə təltif olunub.

Evlərindən məhəlləyə qarənliq düşəndə çıxdıq. Vüsalın xatirəsinə düzəldilmiş guşədə yanan gur işiq ətrafı nura boyayırdı. Yəqin ki, bu işiq şöləsi Şuşaya qədər gedib çatırdı. Xəffif, ilq külək əsirdi. Havadan payız qoxusu gəlir. Vüsal da elə Şuşa şəhəri uğrunda gedən döyüşlərdə payız günlərində şəhid olmuşdu. Vətənin azadlığı yolunda canından keçmişdi...

V.MƏHƏRRƏMOV

AZAL Dubayın turizm məkanlarında sərnəşinlərə endirimlər təqdim edir

Azərbaycanın milli aviadaşıyıcısı ilə 15 noyabr 2023-cü il tarixdən 31 mart 2024-cü il tarixədək Dubaya səyahət edən sərnəşinlər BƏƏ-nin ən böyük şəhərinin məşhur turizm və əyləncə məkanlarında endirimlərdən yararlanırlar.

"Azərbaycan Hava Yolları" QSC-nin Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, AZAL-ın müştəriləri Dubaydakı "Dolphin Bay" delfinariyası və "The Lost Chambers" okeanariumunda 15 faiz, "The View at the Palm" baxış meydançası və "AYA Universe" muzeyində isə 20 faiz endirim əldə edə bilərlər. Endirimdən yararlanmaq üçün AZAL sərnəşinləri qeyd olunan məkanları ziyarət edərkən minik talonu və pasportlarını təqdim etməlidirlər.

Qeyd edək ki, təklif yalnız birdəfəlik istifadə üçün keçərlidir və BƏƏ-nin dövlət bayramları zamanı tətbiq edilmir.

AZAL ilə səyahət edin və Dubayın maraqlı, görməli yerlərini ziyarət etmək fürsətini qaçırmayın!

Prezident, yoxsa fitnə-fəsad ustası?

Emmanuel Makron ölkələr arasında sülhə mane olur

Artıq heç kəsə sirt deyil ki, təcavüzkar və eyni zamanda daim məğlub vəziyyətdə olan Ermənistanı sürütlə silahlandıraraq Paris Cənubi Qafqazda gərginliyi artırmaq regionda sülhə mane olur.

Fransa prezidenti Emmanuel Makron müxtəlif vaxtlarda bütün fransız hökmdarları ilə müqayisə edilirdi. Onun növbəti ölkə iqtisadiyyatının və siyasətinin problemlərinin açarını tapacaq, həm də Fransanı tamamilə yeni səviyyəyə aparacaq "böhran meneceri" çəkiləcəyi güman olunurdu. Lakin Makronun nə Şarl de Qoll, nə də ki, Napoleon alındı...

Bununla belə, o, hələ də Avropa evində "görməli" yer tutur və özünün müstəqilliyini hiss etməyə üçün hər cür vasitələrdən istifadə edir.

Məsələn, "Minskaya Pravda" nəşri yazır ki, Emmanuel Makron böyüklərin sırasına qoşulmaq istəyir, amma son vaxtlar onun üçün hər şey əksinə, necə deyirlər,

tərs gedir. O, növbəti Avropada, hələki Fransada belə asayışı bərpa edə bilmir. Bunun səbəbi isə çox sadədir, nisbətən gənc fransız siyasətçisinin böyük ambisiyaları var, lakin aktual problemləri həll etmək üçün real potensialı yoxdur. Hər hansı bir səlahiyyətli lider isə, şübhəsiz ki, bunu bacarmalıdır...

Təəccüblü deyil ki, Makronun bu günlərdə Yaxın Şərqi

tijli olmayan postsovet məkanında dolaşmaqdan başqa qarəsi yox idi.

Bu həftə o, ölkənin nüvə reaktorlarını təmin edən uran tədarükçüləri olan Qazaxıstan və Özbəkistana baş çəkmək üçün enerji ilə zəngin Mərkəzi Asiyaya səfər edib. Fransanın Aatom Elektrik Stansiyası reaktorlarının təminatı yarısı texniki xidmət üçün bağlanmış və yenilərinin tikintisi illər çəkəcək.

Artıq bütün dünyada belə danışılır ki, öz səfərləri çərçivəsində Makron Rusiyanın keçmiş sovet respublikalarına təsirini azaltmaq barədə təbliğat və təşviqat aparmaq niyyətindədir. Deyərsən, Emmanuel Makron avontürələri təklif etməkdən və intriqalar toxumaqdan başqa bir işə qadir deyil.

Cəmiyyəti parçalamaq, ayırmaq, qarışdırmaq, müxtəlif avontürələri daim gərginlik yaratmaq, insanların ağı və qəlblərini haqq və həqiqətdən uzaqlaşdırmaq, fəsad törətmək mənalıdır vəzifə isə ən böyük günahlardan sayılır. Və 5 il öncə yenidən katolik olan Fransa lideri nəhayət, anlamalıdır ki, fitnə-fəsad törədənlerin son mənzili cəhənnəmdir.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Hayastan ordusunda xaos

Bu ölkədə hərbi qulluqçuların sayı 44 mindən 24 minə düşüb

Bu gün əhalisinin təbii artımı aşağı səviyyədə olan Hayastanda ordu sıralarında xidmət etmək üçün ciddi çağırışçı problemi yaşanması heç kəsə sirt deyil. Son 30 ildə 2 milyona yaxın insanın ölkəni tərk etməsi bu sahədə vəziyyəti daha da gərginləşdirib. Hayastanda sayı sürütlə azalmağa başlayan gənclər orduda xidmətdən yayınmaq üçün hər vasitəyə əl atırlar. Bunun ümudə səbəblərindən biri ordunun işgəncə, ölüm, rüşvət, korrupsiya, özbaşnalıq mənbəyinə çevrilməsidir.

Məğlub Hayastan ordusunu xarakterizə edən cəhətlər isə daha dəhşətlidir. Mənəvi-psixoloji durumu gündən-günə daha da ağırlaşan məğlub orduda xəstəlik və səfalətın durmadan genişləndiyi bir vaxtda hərbi qulluqçuları müalicə etmək üçün nə maddi vəsait, nə də yer çatır. Zabit və gizirlər əvvəlki kimi şəxsi həyatın sağlamlığına biganə yanaşırlar. Hərbi qulluqçulara aşağı kalorili və zərərli qida məhsulları verilməsi davam edir.

Elə bunun nəticəsidir ki, müddətli hərbi qulluqçuların sayı ildən-ildə azalmaqdadır. Parlamentin "Hayastan" fraksiyasının deputatı Hayk Sarkisyan mətbuat konfransında deyib ki, son 15 il ərzində hər il ölkədə əvvəlki ilə nisbətən daha az müddətli hərbi çağırışçı olub və bu, narahatlıq

doğurur: "Sahə nizamlanmasa belə, orduda qulluq etmək istəməyən vətəndaşlar ölkədən gedirlər, tez-tez vətəndaşlıqdan imtina edirlər. 2010-cu ildə bizdə 44 mindən çox müddətli hərbi qulluqçu olub və sonrakı 9 il ərzində bu rəqəm 44 faiz azalıb. Hərbi qulluqçuların sayı 44 mindən 24 minə düşüb".

Son vaxtlar Hayastanda pul qarşılığında hərbi xidmətdən azad olma haqqında qanun layihəsi də geniş müzakirə mövzusu. Fərariliyin, hərbi xidmətdən yayınmaların baş alıb getdiyi Hayastanda yeni qanun layihəsi hazırlanır. Parlamentdə hakim "Vətəndaş müqaviləsi" fraksiyasının nümayəndəsi Ayk Sarkisyanın hazırladığı qanun layihəsinə görə, 27-37 yaş arası hərbi xidmətdən yayınanlar Hayastanda orduda xidmət etməklə və ya büdcəyə pul köçürməklə cinayət təqibindən yayınma bilərlər. Bunu üçün bir neçə variant təklif edilib. Belə ki, 12 ay xidmətə görə 6,2 min dollar, 6 ay xidmətə görə 12,4 min dollar, 1 ay xidmət üçün isə 24,8 min dollar və hərbi xidmət əvəzinə 37,5 min dollar ödəniləcək.

"Hərparak" qəzeti yazıb ki, Hayastan hökumətində kadr böhranı yaranıb və vakant vəzifələr aylar, hətta illərlə təyinat olmur. Bildirilib ki, hərbi xidmətə qış çağırışının başlanmasından iki həftədən çox vaxt keçsə də, Hayastan Müdafiə Nazirli-

yinin çağırış xidmətinin rəisi vəzifəsi 3 aydan artıqdır boşdur: "2023-cü il avqustun sonunda Armen Avtandilyan bu vəzifədən azad edilib. O, azadlığa çıxdıqdan sonra hüquq-mühafizə orqanlarının hərbi komissarlıqlarda araşdırma apardığı, korrupsiya risklərinin yarandığı, çoxlu sayda hərbi qulluqçunun xidmətdən uzaqlaşdırıldığı və ya azad edildiyi barədə xəbərlər yayılıb".

Məqaləyə əsasən, hakimiyyət onu "daha güclü" tərkiblə əvəz etmək istəyir: "Ancaq faktiki olaraq onlar üçün hələ də əvəz tapılmayıb. Bildirilib ki, oxşar vəziyyət Penitensiar Xidmətin rəisi vəzifəsinə də aiddir: "2023-cü il avqustun 5-dən Sergey Atomyan bu vəzifədən azad edildikdən sonra bu xidmət rəissiz qalıb. İstintaq Komitəsinin keçmiş başçısı Qayk Qriqoryan rəis vəzifəsi təklif edilərsə də, o, razılaşmayıb".

Bunlar bir daha Hayastanda postmüharibə dövründə vəziyyətin qeyri-qənaətbəxş olduğunu, ölkə hakimiyyətinin hər keçən gün daha çıxılmaz vəziyyətə düşdüyünün sübutudur. Hadisələrin bu səpkidə inkişafı yaxın gələcəkdə Hayastanda hakimiyyət böhranının daha da dərinləşəcəyini göstərir.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2024-cü il üçün abunə yazılışına başlanılır!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC (012) 598-49-55, (051) 225-02-13
 "Azərmatbuatçıyımı" ASC (012) 441-19-91, (050) 322-33-17
 "Qaya" firması (012) 566-77-80, (050) 214-40-53
 "Region Press" MMC (055) 316-79-01, (050) 316-79-01
 "Səma-M" MMC (012) 594-09-59
 "Ziya" LTD (012) 497-76-96, (050) 306-77-22
 "Pressinform" MMC (012) 598-49-52, (070) 340-01-00
 "City press" MMC (055) 819-09-26

1 illik -187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti struktur idarələrə binoklların satın alınması məqsədilə müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 21 noyabr 2023-cü il saat 17:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan sənədlər qəbul ediləcəkdir.

Ünvan: Bakı şəhəri, Mikayıl Useynov küçəsi, 2
 Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1132.

Tender komissiyası

Növbəti abad həyət istifadəyə verilib

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, "IDEA" İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə təmirə ehtiyacı olan həyətlərin abadlaşdırılmasına yönəlməmiş "Bizim həyat" layihəsi çərçivəsində yenilənən növbəti həyət noyabrın 15-də sakinlərin istifadəsinə verilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, yenilənmiş həyət Nəsimi rayonu, Hüseyn Bala Əliyev küçəsi 3, 5 və 7 ünvanında 700 nəfər sakinin yaşadığı çoxmərtəbəli binaları əhatə edir.

"Bizim həyat" layihəsinin əsas məqsədi ölkə ərazisində həyətlərin ekoloji cəhətdən təmizlənməsi və abadlaşdırılması, şəhər ekologiyasının süturnunu təşkil edən yaşılıqların bərpası, sağlam həyat tərzinin formalaşdırılması, sakinlər üçün təhlükəsiz və rahat yaşam şəraitinin yaradılmasıdır.

Abadlaşdırılan növbəti həyətə əlil və sağlamlıq imkanları məhdud insanların rahat

hərəkəti nəzərə alınmış, bütün yaş qrupları üzrə uşaqların inkişafı üçün əlverişli şəraitin təmin olunması, gənclərin asudə vaxtlarının səmərəli keçirilməsi və onlarda sistemik idmanla məşğulolma refleksinin yaradılması məqsədilə ərazidə sını örtüklü mini futbol stadionu, şahmat meydançası, müxtəlif idman qurğuları, uşaq meydançaları salınıb. Eyni zamanda ərazidə 5 söhbətgah, çoxsaylı oturmaçılar, tullantılar üçün qutular, quş yuvaları və pişik evləri quraşdırılıb.

Sakinlərin istək və maraqları nəzərə alınaraq, həyətdə yeni işıqlandırma dirəkləri, müşahidə kameraları quraşdırılıb, binaların fasad və blokları tam təmir olunub, asfalt və dam örtüyü yenilənib, elektrik sistemi yenidən qurulub.

Həyətin ərazisindəki mövcud yaşılıqların bərpası ilə yanaşı, 950 ədəd müxtəlif növ ağaclar, 8300 ədəd kol və 3000 ədəd mövsümi güllər əkilib, 3000 kvadratmetr ərazidə yaşılıq zolağı salınıb. Bununla yanaşı, həyətin ətraflarında sıx bitən və hava çirklənməsini effektiv şəkildə azalda bilən 2150 ədəd adi daşsarmaşığı və digər sarmaşan bitkilər əkilməklə "yaşıl sədlər" (green barriers) yaradılıb.

"AZƏRBAYCAN" qəzetinin reklam xidməti
 539-49-20

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin rəhbərliyi və kollektiv Statistika Şurasının üzvü, professor Hamlet İsaخانlyya anası PƏRİXANIM ASTAN QIZININ

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı - 539-68-71, Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
 Baş redaktor müavinləri - 538-86-86, İnsanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60
 434-63-30, 539-72-39
 Məsəl katib - 539-43-23, İctimai otaqlar şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
 Məsəl katib müavinləri - 539-44-91, Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
 Parlament və siyasət şöbəsi - 539-84-41, 539-21-00, Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
 İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55, Mühəsibathüq - 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə
 contact@azerbajian-news.az
 az.reklam@mail.ru

www.azerbajian-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 5328 Sifariş 2960

Qiyəti 40 qəpik